

Taxa postală
plătita în num.
No. 30523/1934

Szerkesztőség
és kiadóhiva-
tal: Cluj, Str.
Baron L. Pop
10. Telefon: 18-60. Előfizetési árak:
Havonta 110, negyedévre 320, fél-
évre 600, egészévre 1200 lej. Kül-
földre: Havonta 2, negyedévre 6,
félévre 12, egészévre 20 dollár. —
Hirdetések díjazás szerint. — Az
„ÚJ KELET“ a transilvaniai és
banatyi zsidóság egyetlen napilap-
ja. Cikkünk utánnomását csak a
forrás megjelölésével engedjük meg.

ÚJ KELET

ZSIDÓ NAPILAP

Director-Főszer-
kesztő: Dr. Mar-
ton Ernő. Re-
sponsabil-Felelős szerkesz-
tő: Jámor Ferenc. Administrator
delegat si girant responsabil-Felelős
igazgató: Schwartz Endre. Proprie-
tar-tulajdonos: Fraternitas S. A. R.
de Editură. Registrul publicațiilor
No. 43. Dos. 889. 1938.
Tribunalul Cluj, Secția III.
Kedd, június 13.
1939—5699. Sivan 26.
XXII. évfolyam, 128. szám.

A Münchent megelőző napokra emlékeztető diplomáciai tevékenység folyik Európában

A Balti-államok melléktengelyt alakítanak Németország vezetésével?

A D. N. B. szerint Németország segítségével erődívet akarnak építeni a Balti-államok az orosz átvonulás feltartóztatására. William Strang Moszkvába repült

Chamberlain új békejavaslatot akar terjeszteni a tengelyhatalmak elé?

Róma, június 12. Római jelentés szerint az európai diplomácia óriási arányú munkásságot fejt ki. Sokkal nagyobb, mint a müncheni egyezményt közvetlenül megelőző időkben. Az európai külügyminisztériumokban vasárnap mindenütt teljes tüzemmel dolgoztak. Róma és Berlin szinte állandó összeköttetésben állnak távbeszélő útján egymással. Az angol békefeltételekkel szemben mindkét kormányzat erősen tartózkodó magatartást foglal el. Szavak helyett tetteket és ténnyeket kívánnak. A közhangulatot legjobban kifejezi Gaydának a Voce d'Italia hasábjain írott cikke, amelyben hangsúlyozza, hogy Angliának és Franciaországnak be kell bizonyítaniuk, hogy komolyan békét akarnak, ez azonban csak megfelelő bizonygatókkal lehetséges. Anglia néhány nap előtt még erő-

sen bekerítő politikai álláspontot vallott. Az elmúlt 20 év eredményei nem tulsok jogcímet adnak arra, hogy a Berlin-Róma tengely az ellentábor igazi békeszándékairól meg lehessen győződve. Londonnak és Párizs-nak sok ténykedése ellent is mond e békeszándéknak, tehát le kell mondaniuk minden bekerítési politikáról, a tengelyhatalmak gazdasági kiéheztetéséről és megfelelő revízió alá kell venni a versaillesi megállapodásból Németország terhére fennálló teherfölteket, de ugyanezt kell tenni Rómával szemben is. Az olasz lapok általában gyakorlati bizonyosságokat követelnek, mert addig szó sem lehet egy négyhatalmi konferenciáról. Az olasz sajtó azt állítja, hogy Párizs egyébként elégedetlen London újabb békeszándékával és azokat a maga részéről nehezíteni igyekszik.

tiszteletben tartja és ugyancsak együttes kötelezettséget vállalna arra nézve, hogy ezt a semlegességet tiszteletben tartja mások részéről is. Moszkva mindezekkel az indítványokkal szemben egyelőre hallgat. A közeli napok fogják megmutatni, hogy hajlandó-e együttműködni Angliával és Franciaországgal, vagy eddigi ellenvetései is csak arra szolgáltak, hogy ezt a lehetőséget kikerülje.

A német sajtó ellenséges magatartása és Strang moszkvai tárgyalásai

Londonból jelentik, hogy az angol sajtó megütközéssel veszi tudomásul, hogy a Harmadik Birodalom közvéleménye egyre ellenségesebb álláspontot foglal el Halifax lord és Chamberlain miniszterelnök békenyilatkozatával szemben és megállapítja, hogy ez közvetve kihatással lesz William Strang moszkvai megbeszéléseire.

Az Observer szerint kétségtelen, hogy Berlin, miután visszautasította Halifax békefelhívását, mindent elkövet a Balti-államok ellenállásának növelésére és így Angia abba a helyzetbe kerül, hogy mellettkük, de nélkülük kénytelen biztosítékokat vállalni, amelyeknek gyakorlati értékük azonban vajmi kevés lesz.

A szovjet újabb követelésekkel fog előállni?

Párizsból jelentik, hogy a francia sajtó sem titkolja aggodalmait. A Paris Soir kiáltástalannak nevezi William Strang kísérleteit, bár szerinte London és Párizs javaslata mellett egy varsói megoldási tervet is vizsgával és így alaposan felkészül minden eshetőségre. A terveknek azonban a Balti-államok hozzájárulása nélkül aligha lehet sikerük, mert minden azon mulik, hogy Riga és Reval hajlandók-e tudomásul venni a biztosítékokat — fejezi be a lap.

Ugyancsak Londonból közlik, hogy a brit politikai körök attól tartanak, hogy a szovjet újabb követelésekkel fog előállni, amelyek nagymértékben késetteltetni fogják a szerződés létrejöttét, erre vall az a körülmény is, hogy a szovjet sajtó még mindig titkolózik és szót sem emlit megegyezési tárgyalásokról.

Az Ordre című francia lap, amely élénk összeköttetésben áll Moszkvával, azt írja, hogy

az orosz politikai körököt nagyon elkedvetlenítette az a tény, hogy sem Chamberlain, sem Halifax nem voltak hajlandók Moszkvába utazni, holott a csehszlovák állam megpecsételése nélkül Chamberlain háromszor sem sajnálta az utat.

Erre való tekintettel — javasolja a lap — helyes lenne, ha a kormány valamelyik tagja azonnal utnak indulna, mert előbb-utóbb amugyis ez fog bekövetkezni.

A Figaro ugy tudja, hogy Halifax lord Chamberlainnek azt ajánlotta,

küldjék el Edent Moszkvába, mert ő a legismertebb az ottani viszonyokkal, tekintettel arra, hogy egyszer már volt ott. Chamberlain azonban maga sem volt hajlandó támogatni az ajánlatot, de erős ellenzésre talált a kormány tagjainál is.

(Folytatása a nyolcadik oldalon.)

Németország békefeltétele: a danzigi korridorra vonatkozó rendelkezések megváltoztatása és a gyarmatok visszaadása

Berlini jelentés szerint az Essener National Zeitung, Göring marsall szöcsöve, ismerteti a német kormánykörök álláspontját Halifax angol külügyminiszter csütörtöki beszédével kapcsolatban.

Az angol államférfiak legújabb megnyilatkozásait komoly mérlegelés tárgyává kell tenni — szól a cikk —, mert hosszú idő után most történik meg újból, hogy Londonból ismét békehangok hallatszanak. Németország tudatában van európai felelősségének és nem hagyja figyelmen kívül a békevágy legcsekélyebb megnyilatkozásait sem. Az elmúlt napokban olyan események történtek, amelyek bizonyos mértékben valószínűsítik az angol kormány békekezességét. Ilyen esemény volt Pál jügoszláv régensherceg berlini látogatása, valamint a német-észti és német-lett meg nem támadási szerződés aláírása. Németország a maga részéről sohasem csapta be a tárgyalások ajtaját.

Ha Anglia visszafordul a romlásba vezető útról, akkor Németországot mindig készen találja arra, hogy teljesítse európai feladatait.

Ha Anglia valóban hajlandó jóténni a múlt hibáit és tévedéseit, akkor ezt a készséget könnyen bebizonyíthatja, ha visszaadja a német gyarmatokat, vagy hozzájárul a versaillesi békeszerződés Danzigra és a korridorra vonatkozó rendelkezéseinek megváltoztatásához.

Németország az angol békepolitika minden tényleges megnyilatkozását fenntartás nélkül elismeri és ebben az esetben nem volna többé probléma a német gazdasági életről kérdése sem, hiszen a megoldás éppen a német gyarmatok visszaadása.

Manőverezés mindkét oldalon?

Mint Párizsból jelentik, diplomáciai körökben úgy az angol közeledési hajlandóságot, mint a tengelyhatalmak választását inkább külpolitikai manőverezésnek tekintik, mely Angliának a Szovjetországgal folytatott tárgyalásaival áll kapcsolatban. Angol részről a tengelyhatalmakhoz való közeledés lehető-

ségét a moszkvai kormány megpuhítására akarnák a magyarázat szerint felhasználni a londoni álláspont érdekében. Olasz és német részről viszont az angoloknak szegezett határozott követelések feldobásával kitérnek az elől, hogy London külpolitikájának ugródeszkául szolgáljanak. Ennek megfelelően a német és olasz visszautasítás sem merev és tekintettel van a közvéleményre, mely minden ilyen lépést békeellenes ténykedésnek érezné.

Nem változik Anglia politikája a tengelyhatalmakkal szemben

Londonból jelentik: A német és olasz állásfoglalással szemben az angol sajtó ma már nyíltan hangoztatja, hogy tévedés volna Chamberlain és Halifax beszédeiből az angol külpolitikának Németország és Olaszországgal szembeni megváltoztatására következtetni. Ez a politika — írja a londoni lapok — minden tekintetben a régi marad.

Eppen ezért a Chamberlain és Halifax beszédei után várt enyhülés az európai külpolitikában nem következett be.

Több indítványt vizsgával Strang Moszkvában

Mint Londonból jelentik, London, Párizs és Moszkva között folyó tárgyalásokban új motívum nem merült fel. Az angol kormány külön kiküldötte, Sir William Strang ma utoljára Moszkvába, hogy a Párizsban folytatott tárgyalások nyomán a két hatalom most már véglegesnek tekinthető indítványait egyetértően meg tudják szövegezni. A vita továbbra is a Balti-államok garantálásának kérdése körül folyik. A Times szerint Strang több indítványt vizsgával Moszkvában. A lap szerint különösen két ilyen indítvány áll előtérben. Egyik nem említi közvetlenül a Balti-államokat, csak közvetve vonatkozik rájuk. Eszerint a három hatalom kijelentené, hogy egy közvetlen, mint közvetett támadás esetén azonnali segítyt nyújt egymásnak. Egy másik indítvány szerint a három hatalom kölcsönös kötelezettséget vállalna, hogy Európa északi keleti államainak semlegességét

VILÁG TUKRÁ

A második Panama-csatorna

A Panama csatorna a Kína-Japán között dúló háború óta legfontosabb kulcspontra lett annak az óriási háromszögnek, amelyik Hawai és Alaskával együtt az Egyesült Államok hatalmas védelmi támaszpont-hálózatát Japánnal szemben.

Csak nemrégiben tartotta nagyszabású átvonulását az amerikai hadiflotta a Panama csatornán, az Atlanti óceánból a Csendes tengerbe, hogy egyrészt a világ előtt kidomborítsa a Panama csatorna nagy jelentőségét, másrészt pedig, hogy tanúbizonyságát adja az Atlanti és a csendestengeri hadiflották gyors összpontosítási lehetőségének.

A Panama csatornánál zajlottak le a legutóbbi évek legnagyobb tengeri gyakorlatai is, amelyeknek célja és feladata volt a nagyjelentőségű viziut megvédhetőségét bebizonyítani a világ előtt, főleg nyugatról várható ellenséges támadásokkal szemben.

A Panama csatorna hadászati jelentősége közismert. Ez az egyetlen eszköze annak, hogy az amerikai hadvezetőség viszonylagos gyorsasággal összpontosíthassa mindkét tengeri hadiflottáját akár a Csendes tengeren, akár az Atlanti óceánra. Természetes, hogy a Távolsági hadsereg elsősorban a Csendes óceánra irányítja Amerikai figyelmét, ahol a Japánhoz legközelebb eső Fülöp szigeteken lévő amerikai támaszpontok gyors megerősítése képezi legfőbb gondját.

A Panama csatorna nélkül az amerikai hadiflottának óriási kerülővel, Dél-Amerika megkerülésével lehetne csak egyik óceánról a másikra eljutni, hogy a csendes-tengeri támaszpontokat szűkség esetén meg erősíthessék. Nagy dolog ez, ha megmondjuk, hogy az atlantióceáni flottának még a Panama csatornán keresztül is 23.000 kilométert kellene megtenni a Fülöp szigetekig.

A Panama csatorna azonban még azt is lehetővé teszi, hogy a két nagy hadiflotta szükség esetén a középamerikai államok megsegítésére is gyorsan előretörhessen. Mi történnék azonban akkor, ha egy támadó nagyhatalomnak sikerülne a Panama csatorna bejáratát elzárni és a csatorna erődítéseit és támaszpontjait megsemmisíteni, vagy harcra kényszeríteni?

Nem utolsó sorban ez a gondolatmenet is hívta fel az amerikai hadvezetőség figyelmét arra, hogy egy második csatorna megépítésével még jobban biztosítsa a két hadiflotta egyesítésének lehetőségét, illetőleg a Panama csatorna használhatóságát. Egy második csatorna megépítése folytán ezenfelül természetesen a flották egyesítése is gyorsabban és rövidebb idő alatt történhetne meg.

A legutóbbi évek tapasztalatai ezenfelül azt is igazolták, hogy a Panama csatorna tulságosan szűk azoknak az új csatahajóknak az átbocsátására, amelyek a 40.000, sőt esetleg a 43, vagy 45.000 tonnát is eléri. A csatorna szélessége mindössze 33 méter. Így a legnagyobb amerikai hadihajó, a „Lexington“ anyahajó például csak a legnagyobb nehézséggel tud átjutni a zsilipeken, tekintve, hogy szélessége 31 és fél méter. Ugyanilyen széles a „Saratoga“ is.

A Panama csatornának egyéb hátrányai is vannak: aránylag könnyű támadási terület ellenséges légitámadások számára, mert erődjei már nem a legkorszerűbbek.

Mindezek a megfontolások már több évvel ezelőtt arra a gondolatra vezettek, hogy a keskeny középamerikai földnyelven keresztül második csatornát kell építeni.

A Nicaragua csatorna megépítésének

1939. JUNIUS 11.

ek

fürdőn

közismert
rth. kóser

endéglő ts villába zött

nius 20-án.
nérsékelt árak.

Rador.) A Havas j-
ói incidenseket k-
vaországban érvény-
szkedéseket nem hoz-
ény tudomására.

Havas távirati iro-
Ma reggel újabb in-
hóban a meggyilkot
ör temetési szertar-
t kirángattak az au-
k, lábbal taposták és
em vette le kalapját
t. Gépkocsiját elko-
ságok. A temetésen
n nevű terén tartot-
ember vett részt,
akosságából verődtek
ugyanis távoltartol-

A német hatóságok
tartóztattak le, k-
a hivatalos lapjának,
rkesztőjét, több ügy-
nzügyi világ számos

ilkosság miatt lemon-
kormányt és átala-
tektorátust

Egyes politikai körök
ladnói gyilkosság su-
og maga után vonni.
ése szerint a német
miatt átalakítják a
an a cseh kormány
lkosok kézrekerítésé-
a német hatóságok
bbították. Ha ezen
elő a tettesek, újabb
et helyeznek kilé-

Madridba zik

tampa című lap jelen-
f rövidesen Spanyo-
visszaadja „Summer
látogatását. Ciano
en utazik Madridba.
ratban üdvözölte ma
nemzeti szindikátusok
Mussolini válaszá-
dott kifejezést, hogy
szorosabb egységre

Szlovákia követe

A pápa hozzájárult
iszterelnöknek vati-
vezetéséhez. Ugyanák-
ciust pozsonyi nun-

el napját“ aszországban

gész Olaszország ma
nepelte. Az ünnepsé-
meg, ahol a Velenoe
r ember gyűlt össze,
alamennyi fegyverne-
később elvonultak

és Lapkiadó R. T.
Baron L. Pop 10.
18-60.

PRIMAT

gondolata, amely most, mint a második csatorna terve merül fel, még a Panama csatorna megépítése előtt jött létre. Annak idején az angolok koncessziót is kaptak a megépítésre, de annak ellenére, hogy a pénz is már megvolt, az Egyesült Államok barátságos közbelépésére az angol kormány lemondott a csatorna megépítéséről.

A változott viszonyok között Washingtonban már évekkel ezelőtt egyre jobban előtérbe nyomult a Nicaragua csatorna terve. Roosevelt, aki politikai pályafutását, mint haditengerészeti államtitkár kezdte és nagy érzelme van a haditengerészethez, fokozott érdeklődést tanúsított a terv iránt és mint az amerikai lapok csak legutóbb is jelezték, ma is ezt az álláspontot képviseli.

A Nicaragua tó elsőrangú légi támaszpont is lesz, amelynek vizein az amerikai haderi vizirepülőgéptömegeit is könnyű szerrel lehet majd elhelyezni. A terv szerint a Nicaragua csatornát a legkorszerűbb erődökkel rakják tele, amelyek eként a szomszédos Panama erődítésekkel együtt, hatalmas „acélbeton védelmi frontot” képeznek minden, úgy kelet, mint nyugat felől bekövetkező ellenséges légi és tengeri támadással szemben.

Amerikai hadimérnökök számítása szerint a Nicaragua csatorna megépítése után az amerikai hadiflottát kétszer olyan gyorsan lehet majd átvinni az egyik óceánról a másikra, amellyel pedig a Nicaragua csatorna mintegy 1000 kilométeres utmegtakarítást is jelent. Ez egyenlő két és fél nap nyereséggel a leggyorsabb hadihajók számára is.

Természetesen különböző tervek fekszenek az elnök asztalán a csatorna pontos utvonalaának megállapítására vonatkozólag. Ezek egyike szerint az új csatorna San Juan del Norte kikötővárosnál metszené át a szárazföldet Nicaragua és Costa Rica államokon keresztül. Más tervek szerint a csatorna az Atlanti óceán partján fekvő Graytownból indulna ki és a Csendes óceán partján fekvő Brito-ba vezetne. A csatorna hossza 700 kilométer lesz, esetleg azonban rövidebb. Mélysége 12 méter, szélessége pedig 37—38 méterre tervezték.

Amerikai újságok híradása szerint az Egyesült Államok kormánya Nicaraguával és Costa Ricával komoly tárgyalásokat kezdett, hogy a két államtól engedélyt nyerjen a csatorna megépítésére.

Ha a Nicaragua csatorna, amelyet már elnevezhetünk majd „második Panama csatornának”, megépül, az Egyesült Államok hadvezetősége abban a helyzetben lesz, hogy támaszpont-rendszerekből álló csendesóceáni védőhálózatát elsősorban Japán ellen jelentékenyen erősítheti, de egyúttal partjainak védelmét is minden irányból várható ellenséges támadások ellen fokozottabb mértékben és erővel láthatja el. Egyúttal megalapozottabb lehetőségeket is biztosít magának egy, a közép-amerikai államok szükség esetén leendő megsegítését célzó tengerészeti és légi előretöréshez.

Ez a „második Panama csatorna” jelentősége.

ZSÍD MŰSOR

Kedd, június 13.

Bucuresti. 7.30: Ritmikus torna, rádióhíradó, reggeli hangverseny, háztartási, orvosi tanácsok. 13: Időjelzés, időjárás, kulturális hírek, sport vízállásjelentés. 13.10: Déli hangverseny. Közben: Sporthírek. 13.40: Hanglezemek. 14.15: Hírek, időjárásjelentés, rádióhíradó. 14.30: Hanglezemek. 15: Hírek. 16.45: Előadás. 17: Felolvasás. 19.17: Hanglezemek. 19.55: Felolvasás. 20.10: Dumitrescu zenekar. 21: Szimfonikus hangverseny. 22: Hírek. 22.15: Grozucca Sándor dalestje. 22.40: Monteau Péter román dalokat énekel. 23: Hírek. 23.15: Vendéglői zene. Majd: Hírek külföldre német és francia nyelven. Utána: Közlemények.

Jeruzsálem. Délután 1.30: Pontos idő, hírek héberül. 2.20: Hírek angolul. 5: Pontos idő, könnyű zene, héber nyelvoktatás. 6: Zsidó mezőgazdák oktatása. 8: Pontos idő, hírek héberül. 8.15: Hangverseny. 9.15: Pontos idő, időjárás, hírek angolul.

Új londoni angol könyvek: S. Maugham: Christmas Holiday, kve 338 lej, Setton-Watson: Munich and Dictators, kve 225, Priestley: Engl. Journey, 418 lap, kve 125 lej. Bromfield: The Rains Came, 578 lap, diszkót., 340 lej, stb. stb. Lepagenál, Kolozsvár. Kérjen angol jegyzéket.

A Zsidó Törvényiroda jelenti:

A Fehér Könyv a népszövetségi bizottság előtt

Genf, június 12. Június 8-án nyílt meg Genfben a Népszövetség állandó mandátumbizottságának 36. ülészaka Pierre Orts (Belgium) elnöke alatt. Orts elnök beszámolt a Népszövetség tanácsának legutóbbi üléséről, melynek folyamán a mandátárius területek kérdése is szóba került. Rámutatott arra a nyilatkozatra, amelyet Halifax lord angol külügyminiszter tett a Fehér Könyvről a Népszövetség tanácsának ülésén, végül pedig örömeinek adott kifejezést afelől, hogy Macdonald gyarmatügyi miniszter személyesen fog résztvenni a mandátumbizottság ülésén.

Rappard professzor, a mandátumbizottság alelnöke kijelentette, hogy Macdonald Genfb. jövetele nem a palesztinai kormány 1938-as jelentésével, hanem a Fehér Könyvvel áll összefüggésben. Így alkalma lesz a bizottságnak behatóan foglalkozni ezzel a kérdéssel.

Orts elnök teljes mértékben csatlakozott ehhez a felfogáshoz. Az elnök ezután bejelentette, hogy a különböző mandátárius hatalmak által benyújtott rendkívüli jelentéseken kívül, a mandátumbizottsághoz számos petíció érkezett még, különösen Palesztinából. A petíciókat az ülészak végén fogják megvitatni.

A csütörtök délutáni ülésen a bizottság újra megválasztotta a bizottság alelnökévé Rappard professzort.

Június 8-án számos palesztinai kiküldött érkezett Genfbe, köztük dr. Bencion Mossinson is, akik a Vaad Leumi, a palesztinai zsidó nemzeti tanács azon emlékiratát fogja védeni a mandátumbizottság előtt, amelyet a nemzeti tanács a Fehér Könyv közzététele után intézett a kormányhoz.

A mandátumbizottság június 14-ikén, szerdán kezd meg a palesztinai kérdés tárgyalását. A Palesztina-vita szombatig fog tartani.

MA UTAZIK GENFBE MACDONALD. Mint ismeretes, az állandó mandátumbizottság ülészakai résztvevő angol delegációt Malcolm Macdonald gyarmatügyi miniszter személyesen fogja vezetni. Rajta kívül a delegáció tagjai: Sir Grattan Bushe, a gyarmatügyi hivatal jogtanácsosa, S. Moody, a palesztinai kormány helyettes főtábornoka, A. S. Kirghride, Transzjordánia angol helytartója és H. F. Downie, a gyarmatügyi hivatal főtisztviselője.

Malcolm Macdonald gyarmatügyi miniszter ma, kedden indul el Genfbe.

Chamberlain nyilatkozata az alsóházban

Az alsóház legutóbbi ülésén Tom Williams képviselő megkérdezte a miniszterelnököt, hogy hajlandó-e biztosítékot nyújtani arra nézve, hogy ha a mandátumbizottság a mandátummal összeegyeztethetetlennek minősítene a Fehér Könyvet, módot fog nyújtani az alsóháznak újabb vitára a Fehér Könyv és a mandátumbizottság jelentése fölött, mielőtt az a Népszövetség tanácsa elé kerülne.

Chamberlain: Ha a mandátumbizottság megjegyéseket fog fűzni a Fehér Könyvhöz, úgy azokat be fogja iktatni a Népszövetség tanács elé terjesztendő jelentésébe, amire szeptemberben kerülne sor. A Népszövetség tanácsának szeptemberi ülészakai a kormány módjában lesz minden szükséges felvilágosítást megadni a Fehér Könyvben lefektetett politika kapcsán. A kormány meggyőződve arról, hogy a Fehér Könyv politika összhangban áll a mandátumban vállalt kötelezettségekkel és szükség esetén behatóan fogja kifejezni ezen álláspontját a Népszövetség előtt.

Tom Williams: Tekintettel arra, hogy a kormány Palesztina-politikájára csakoly többséget kapott csupán az alsóházban és szem előtt tartva, hogy sokan tartózkodtak a szavazástól, alkalmat ad-e a kormány a Háznak arra, hogy megvitassa a mandátumbizottság szakvéleményét, mielőtt a Népszövetség elé kerülne a jelentés, — abban az esetben, ha a mandátumbizottság a mandátum rendelkezéseivel ellentétben állónak minősítene a Fehér Könyvet?

Chamberlain: A kérdés hipotézisre támaszkodik, — be kell várni a dolgok további fejlődését.

Lipson: Illetékes-e a mandátumbizottság annak eldöntésére, hogy a kormány palesztinai javaslatai összhangban állanak-e a mandátummal, vagy sem?

Chamberlain: A Palesztina-mandátum 27-ik szakaszában az áll, hogy ha a mandátárius hatalom és a népszövetségi tanács valamely tagja között nézeteltérés merül fel a mandátum rendelkezéseinek alkalmazása körül és ha ez a konfliktus nem küszöbölhető ki tárgyalások útján, úgy az ügy az állandó nemzetközi döntőbírótság elé terjesztendő.

Mander: Igaz-e, hogy a kormány bizonyos tagjai ellenzik a kormány Palesztina-politikáját?
Erre a kérdésre nem kapott választ a képviselő.

Palesztina

AZ ILLEGÁLIS BEVANDORLÁS AZ ALSÓHAZ ELŐTT. Flechter képviselő megkérdezte az alsóházban a gyarmatügyi minisztert, hogy milyen utasításokat adott a palesztinai főköormányzónak az illegális bevándorlás megakadályozására. Megkérdezte továbbá, hogy kapott-e olyan értelmű felhatalmazást a főköormányzó, hogy menekültekkel megrakott hajókat tartóztasson fel, tekintet nélkül az azokon uralkodó állapotokra, vagyis arra, hogy a hajó sehol másutt nem köthet ki és hogy felszólítsa a hajókat a palesztinai vizek elhagyására?

Macdonald: Fontos utasításokat még nem kapott a palesztinai főköormányzó. Az én hozzájárulásommal azonban bizonyos kiegészítő felhatalmazást kapott az illegális bevándorlás kérdése kapcsán. Ami a kérdés második

részt illeti, kijelentem, hogy a főköormányzó kétségtelenül tekintetbe veszi a hajó fedélzetén uralkodó állapotokat. Így közölte velem áprilisban, hogy a hajókat szükség esetén élelmiszerekkel látja el a palesztinai kormány.

Crossley: Mójában áll-e a miniszternek biztosítani a Házat, hogy az összes illegális bevándorlók számát le fogják vonni a törvényes bevándorlási kvótából?

Macdonald: Igen.

Sir G. Jones: Tudomása van-e a miniszternek arról, hogy a palesztinai rendőrség a Fehér Könyv közzététele óta bizonyos esetekben meg akarta akadályozni a zsidókat olyan feladatokra a betelepítésében, amelyek az ő tulajdonát képezik és szándékában áll-e a miniszternek lépéseket tenni hasonló cselekedeteknek a megakadályozására.

Macdonald: Jóllehet, már most módomban áll az első kérdésre tagadó választ adni, mégis közelebbi információkat fogok kérni a palesztinai főköormányzótól. A második kérdés ezért nem aktuális.

Williams: Mójában áll-e a gyarmatügyi miniszternek biztosítani a Házat arról, hogy a földvásárlás korlátozásáról szóló törvényt nem léptetik érvénybe mindaddig, amíg a Népszövetség mandátumbizottsága nem nyilvánítja szakvéleményét afelől, hogy a Fehér Könyv politikája összhangban áll-e a mandátummal?

Macdonald: Ilyen biztosítékokat nem adhatok a Háznak. A Népszövetség tanácsának hozzájárulására csak akkor van szükség, ha a mandátum módosításáról van szó. A kormány véleménye viszont az, hogy a Fehér Könyv politikája nem jelenti a mandátum megváltoztatását.

NEMZETI SZOCIALISTA CSOPORT ALAKULT JERUZSÁLEMBEN. A „Der Auslands deutsche” című berlini lap közli, hogy Jeruzsálemben megalakult a német nemzeti szocialista párt csoportja. A német náci csoport arab tanfolyamot indított be, hogy tagjai ily módon elsajátítsák az arab nyelvet.

HOGYAN UNNEPELTÉK MEG PALESZTINÁBAN VI. GYÖRGY KIRÁLY SZÜLETÉSNAPOJÁT. Június 8-án VI. György angol király születésnapján a Jewish Agency, jeruzsálemi székházának ormára kitűzték a kék-fehér zászló mellé az angol lobogót is. A templomokban külön imák hangzottak el az angol királyi párt.

A főköormányzó által rendezett garden

partyn zsidó részről csak a kormány zsidó tisztviselői és néhány agudista vezető vett részt.

Anglia

ZSIDÓK KITÜNTETÉSE AZ ANGOL KIRÁLY SZÜLETÉSNAPOJA ALKALMÁBÓL. VI. György király születésnapja alkalmából több zsidót is kitüntetésben részesítettek, így többek között dr. Alexander Sidneyt, a Victoria állam Medical Board-jának elnökét Jakob Rachwalskit, a postahivatal egyik vezető tisztviselőjét, továbbá Otto Moritz Schiff, a német zsidó segélybizottság elnökét.

HATALMAS MANIFESZTÁCIÓ A KEREMEKAJEMET MELLETT. Londonban az elmúlt napokban a Zsidó Nemzeti Alap javára nagyszabású keretben óriási manifesztaáció zajlott. A banketten megjelent többek között Lad Fitzgerald, továbbá a volt londoni csehslovák követ, Jan Masaryk, Josef Lipart ezredes, Viscount Traprairie, Jan Anderson, Simon Marx, az angol közelet kiválóságai. A résztvevők közül megjelentek: Noel Backer és Clement Davies.

A gyűlésen Reading márkiné elnökletével Megnyitójában kiemelte Lady Fitzgerald nagy érdemeit a cionizmus körül és átnyújtotta annak a telepnek a modelljét, amelyre nevére alapították Palesztinában.

Masaryk beszéde elején kijelentette, hogy életének legszebb napja az volt, amikor legutóbbi amerikai látogatása alkalmából egy náci-újság, amelynek az antiszemitizmussal szemben a főszerkesztője, képét hozta ezzel a aláírással: „Ime, Jan Masaryk a férfi, aki a zsidók és szabadkőművesek szolgálatában állott.” Ezután a saját és családjának a zsidó sághoz való viszonyát ismertette. Bizsike — úgy mond, — hogy továbbhaladhat azon a úton, amelyet apja kijelölt számára. Az életem egyben a ti ügyetek is! Palesztina a területen zsidó nép számára, amely boldogtalanul, sötétségben és kétségbeesés közepett él, világító fény sugarát. Senki sem áll jogában kioltani ezt a fény sugarat. A menekültek segélyezése isteni cselekedet. Hiszen olyan embereket segítünk, akik önhibájukon kívül jutottak válságos helyzetbe. En mind, e segélyakció rendelkezésére fogok állani.

Lipart ezredes, a Mezőgazdasági Atrétegező Központ vezetője, aki Jan Anderson angol nagybirtokost rávette, hogy mintagazdaságát Wilderwickben engedje át az Angliában él menekülteknek, amíg ezek Palesztinába mehetnek, előadta az általa vezetett intézmény szervezeti és közhasznú munkáját. Az intézmény révén számos fiatal ember menekül meg a koncentrációs táborok poklától. Nincsenek az ország terhére, sőt ellenkezőleg használnak Angliának.

Viscount Traprairie, aki lord Balfour uno káviré, néhány héttel ezelőtt Wittingham melletti birtokát menekültek iskoláztatására adta. Referált a gazdaságon zajló életéről és közölte, hogy 150 fiú és leány dolgozik a gazdaságban, akiket erénytelen szorgalmukért és példás viselkedésükért általában dícsérnek.

A zsidó nemzeti otthon palesztinai munkáját Noel Backer professzor, az alsóház tagja méltatja. Sem Rhodesia, sem Brit-Guayana nem alkalmas a zsidó otthon felépítésére. Erre egyedül az az ország való, amelyhez nekik ősi joguk van és amelyet mi odaigértünk számukra. A Fehér Könyv Anglia modern történetében a legnagyobb igazságtalanságot reprezentálja.

A zsidók — folytatta Backer professzor — azzal kezdtek, hogy az arabokat megmentették az elnyomatástól, a tudatlanságtól és éhínségtől. Most, hogy a zsidó nemzeti otthon további fejlődése biztosítva lehetne, a Fehér Könyv az akadály, amely korlátozza és végül be akarja szüntetni a bevándorlást. Akik ennek ellenére is az országba jönnek, azokat illegálisoknak tekintik. Holott a valóság az, hogy a Fehér Könyv illegális, nem pedig a bevándorlók. Elgondolni is borzalmas, hogy éppen olyan időben történik ez, amikor a zsidók tizezrei koncentrációs táborokban szynlődnék és Közép-Európa néhány országában a teljes tönkretűnés előtt állnak. De meg vagyok győződve róla, hogy a Fehér Könyv nemsokára halott lesz. Főddog, hogy a zsidók, akik Palesztinán kívül élnek, követeljük ennek a könyvnek a visszavonását. Meg vagyok róla győződve, hogy a zsidók egyöntetű akarata győzni fog.

A Huxley londoni kiadása könyveiből: Rotunda, 1081 lap, 175 lej, Along the Road, kve 158 lej, Proper Studies, kve 158 lej, Vulgarly in Literature 90 lej, Point and Counterpoint, 601 lap, kve 225 lej, stb. stb. Lepagenál, Kolozsvár. Postán utánvétellel. Kérjen angol jegyzéket.

Spar

— Magával mi történt? Donner László, a magyar elsőosztályú és Palesztinai gyerekkarcát nagy, kéjjel el. Bal szemöldöke tépve és a friss seb meg szemei körül duzzadt kellenkednek...

— Tetszik tudni, a néhány nappal ezelőtt dotta, hogy Magyarországon boxbajnoka.

— Azt hiszem kereskedő boxtudással. Eddig törősködtem, most főleg pénzre teszek szert máj jutnom Erebe.

Még aznap délután ősz val, a román zsidó boxvívőházban. Spakow félszavasával, tömpe, horpárdemert vigyorral, minba bujtattott ősembergutaingra emlékeztető teszi s fehér fogait mukor elmondom neki mié — Nagyszerű, éppen Sparring partnerre van úgy is mind megszöktek a homokzsákok püfölni, élő emberen kell kipróbálni.

Most összeszorítja a száját, asztalon megfordítja, a miközben fehér fogait — Mit mond? Mit mond? — kódik Donner.

— Azt mondja, hogy van szükségem. Elvállalja Donner elkuncogja megfeszíti mellét.

— Miért ne, de aztán én is püfölni fogok. — Mit mond? — ér és előreszúrja rövid nygyapjas fejét.

— Azt kérdi, ő püfölni Spakow kagoc, hogy reng bele, miközben vá — Micsoda beszéd, het, sőt ha nem püfölni elég volna. Csak úgy e hozzászokom az ellenfél új sparring-partner fel — Na mutasd csak társ!

Donner, aki kukot sebezde tekintettel forduljak.

— Az ökleidet akarja, maga is nyugodtan a pesti földönfutó Spakowé mellé két hangyobbak, mint a romámetes, vöröses, darumellett a négy öklöt, kelt. Mintha négy bot talon, négy élő kalap taloktól fölfigyelnek.

— Biiine, — mond Spakow és vastag ajkai len gunyos mosolya megéri a gunyolódászi meg:

— Elbántam én meg Sparring-partner kell én neki. Legyen szívifizet.

— Mit fizet Spakow? — A rendes rapid Megegyeztünk. S a következő napon Spakow találkozik.

Donner jókedvű. A várják, akikkel elind sanak. Az „illegális” utjának egész elején lalkozás keserves bujdosás, börtön és amelynek indulása f — Na mi van La Már előre izgulnak amikor megtudják, partneri teendőkről.

— Legalább pénzünk Constantaba. Donner Laci aggo

Sparring-partner 1939

Bucuresti, junius hó

— Magával mi történt?
Donner László, a magyar zsidótörvény által elsodort és Palesztinába készülő boxoló gyerekkarát nagy, kék daganatok torzítják el. Bal szemöldöke alatt a bőr fel van tépve és a friss még most is véres. Kék szemei körül duzzadt kék daganatok étkelneknek...

— Tetszik tudni, a Spakow...
Néhány nappal ezelőtt, Donner elmondta, hogy Magyarország közepsúlyu boxbajnoka.

— Azt hiszem kereshetnék egy kis pénzt boxtudásommal. Eddig ugyan csak amatőröködtem, most fölcsapok profinak. Ha pénzre teszek szert már könnyebb lesz kitűnöm Erebe.

Még aznap délután összejöttünk Spakowal, a román zsidó boxolóval, a Royal kávéházban. Spakow félelmetes széles mellkasával, tömpe, horpadt orrával, arcára dermedt vigyorral, mint valami civilruhába bújított ősember ült előttünk. Orangutánra emlékeztető karjait az asztalra teszi s fehér fogait mutogatva nevet, amikor elmondom neki miért kerestük fel.

— Nagyszerű, éppen jókor jönnek... Sparring partnerre van szükségem. Eddig úgy is mind megszöktek. Kénytelen vagyok a homokzsákokat püfölni, de hát az nem elég. Élő emberen kell kipróbálnom az ökleimet.

— Most összeszoritja ijeszítő mancsait az asztalon, megfordítja, s büszkén mutogatja, miközben fehér fogai elővillognak.

— Mit mond? Mit mond? — kíváncsiskodik Donner.

— Azt mondja, hogy sparring partnerre van szüksége. Elvállalja?

Donner elkuncogja magát, most ő is kifeszíti mellét.

— Miért ne, de aztán kettőn áll a vásár, én is püfölni fogok.

— Mit mond? — érdeklődik Spakow — és előreszegi rövid nyakán négyszögletes, gyapjas fejét.

— Azt kérde, ő püfölheti magát?

Spakow kacag, hogy az egész kávéház reng belé, miközben válaszol:

— Micsoda beszéd, persze, hogy püfölhet, sőt ha nem püfölné, a homokzsák is elég volna. Csak úgy edzhetem magam, ha hozzászokom az ellenfél ütéseire. És az új sparring-partner felé fordul:

— Na mutasd csak az ökleidet szak-társ!

Donner, aki kukot sem ért románul, kérdező tekintettel fordul hozzám, tolmácsol-jak.

— Az ökleidet akarja látni és azt mondja, maga is nyugodtam püfölheti majd.

A pesti földönfutó fölteszi az asztalra, a Spakowé mellé két hatalmas mancsát. Nagyobbak, mint a román bajnoké. Két félelmetes, vörös, darabos ököl. És egymás mellett a négy ököl, furcsa bizsergő érzést kelt. Mintha négy bomba feküdne az asztalon, négy élő kalapács. A szomszéd asztaloktól fölfigyelnek az emberek.

— Biiiii — mondja, elnyújtva a szót, Spakow és vastag ajka szinte észrevehetetlen gnyos mosolyra huzódik. De Donner megéri a gunyolódást és fölünyesen jegyzi meg:

— Elbántam én már ilyen legényekkel. Sparring-partner kell neki — majd adok én neki. Legyen szives kérdezze meg, mit fizet.

— Mit fizet Spakow ur?

— A rendes napidíjat, 150 lej.

Megegyeztünk. S megbeszéltük, hogy a következő napon Spakow tréningtermében találkozunk.

Donner jókedvű. A kávéház előtt társai várják, akikkel elindult, hogy Erebe jus-sanak. Az „illegális” bevándorlók tövises útjának egész elején megismerkedtek a vál-lalkozás keserves nehézségeivel: éhezés, bujdosás, börtön és várnai, várni a hajóra, amelynek indulása folyton késik.

— Na mi van Laci? Megmérésközel vele? Már előre izgulnak bajtársukért. Aztán amikor megtudják, hogy csupán sparring partneri teendőkről van szó, lehiggadnak.

— Legalább pénzt szerzel és visszautazunk Constantaba...

Donner Laci aggódva jegyzi meg:

— Tetszik tudni, én legalább fél éve nem boxoltam, nincs tréningem, ez a vad alak még leterit...

— Mondja Donner tud maga boxolni? — Gyanut fogtam és arra kellett gondolnom, hogy a szerencsétlen földönfutó csak végső kétségbeesésében vállalkozott a nem túlságosan könnyű szerepre.

Donner másnap megjelent a boxtanyán. Spakow éhes oroszlámként várt rá, mint valami inyenc falatra. „Na gyereünk, gyereünk!” — sietette Donner. Ez viszont lassan vetkőzött, huzta az időt, amíg csak huzhatta.

A teremben sokan vártak a tréningre. Voltak, akik magyarul is beszéltek. Biztat-ták Donner-t:

— Aztán ne sajnálja, csak üsse, ne féljen tőle, nem olyan fekete az ördög...

Spakow a földön hempereg és nagyokat szuszog, sulyokat emel.

Donner már készen áll, táncoló léptekkel a homokzsákhoz áll és nagyokat üt belé. Néha, néha megnyekken. Spakow a hátán fekvőde figyel frissen szerződöttet sparring-partnerét.

Minden nap cserélni kénytelen őket, senki sem bírja az ütéseit.

Felállott, mint egy tömör gránitember.

— „Na haide, ungure!” — kiáltott Donnerre. Ez közeledett. Az orra előtt tartotta

Csak a „Nivea” adja meg bőrének a kívánt kisportolt-barna árnyalatot és egyben csökkenti a leégés veszélyét is.

ökleit, ide-oda táncolgotott és várta az ütéseket.

Spakow nagyot nyújtózott, lassan mint egy barna medve közeledett, aztán odatar-totta Donner elé széles, szőrös mellkasát. Donner belévágott, a boxkesztyűt nagyot csattant. Most Spakow táncolni kezdett. Csodálatos, hogy ez a darabos medve-em-ber, milyen fürge tud lenni. A levegőbe sujt a karjával, látszik, nem akarja meg-ütni a sparring-partnerét. Donnernek meg-jön a bátorsága. Nagyokat vág a gránit-emberre, aki csak a fejét kapja el. A grá-nit-ember — látszik — élvezettel ütteti magát. Fehér fogai szakadatlanul kivigyo-rognak. Donner pedig teljesíti a hivatását. Aztán szó a gong és vége a körnek.

A mi Laci mosolyog. Örül a „győze-lemnek”. Aztán megint szól a gong s kez-dődik újra a tánc. De ezuttal Spakov vissza is üt. Visszait. Alaposan. Donner Laci homlokán egy dudor keletkezik, megtán-

torog. Gyomorszáját éri Spakow kalapács-szerű ütése és k. o. elterül a szőnyegen.

Nagynehezen föltápáskodik. Mire ma-gához tér Spakow dühösen rászól:

— Na gyereünk, te puliszka!

De a sparring-partner csak int a fejével, hogy még nem bírja.

— Mára elég volt, — mondja szomoru-an. — Majd holnap...

Másnap aztán Spakow alaposan megdol-goztatta a 150 lejt. Ezuttal már az első roundban leterítette. Harmadik nap föltép-te a szemöldöke alatt a bőrt, orrán, száján megindult a vér...

— Én amatőr boxoló voltam... Spakow szabálytalanul boxol és 15 kilóval nehezebb nálamnál.

— Nem baj Donner, egy zsidótól köny-nebb elviselni.

— Igaz. — És szomoruan „haza” balla-gott a menekült-otthonba. (h. e.)

Select Muzgó

MA, KEDDEN NAGY VIGJÁTEK PREMIER!

Huszárok előre!

Hangulatos bécsi katona vigjáték, tele humorral, jókedvvel. Rendezte:

Georg Jacoby zenéjét szerezte: **Robert Stolz**

Főszerepekben:

Leo Slezák, Maria Andergast, Ida Wüst

Fényes fogadtatásban részesítette a török kormány Gafencu külügyminisztert

Gafencu és Saracioglu külügyminiszterek nagyjelentőségű beszédekben a Balkán-szövetség békepolitikája mellett tettek hitet

Ankara, junius 12. (Rador). Grigore Gafencu külügyminiszter feleségével vasár-nap megérkezett az ankarai pályaudvarra. A külügyminisztert és kíséretét Saracioglu török külügyminiszter, az ankarai helyőrség parancsnoka, a török külügyminisztérium protokollfőnöke, továbbá a görög, jugoszláv és bolgár követek fogadták. Saracioglu üdvözlő szavai után Gafencu külügyminiszter elvonult a tiszteletére kirendelt diszszázad előtt és „Marhaba Askel” (Isten éltesen, katonák!) szavakkal üdvözölte a diszszázad legénységét, akik viharos éljenzéssel válaszol-tak. A pályaudvarról a külügyminiszter az ankarai Pallace szállóba hajtatott, majd látogatást tett a török külügyminiszternél, a miniszterelnöknél és a nemzetgyűlés elnöké-

nél, akik a szállodában viszonzták a látoga-tást. Szállókörü ebéd volt a román követés-ten, majd délután Gafencu Stoica nagykövet-tel és a kíséret többi tagjával felkereste Kemál Attatürk sírját, gyönyörű virág-koszort helyezve el a mauzóleumban. Ez-után a külügyminiszter feleségével résztvett a török külügyminiszter által a tiszteletére rendezett lövészenyen. A több ezer főnyi tö-meg meleg rokonszenvtüntetésben részesítet-te a román minisztert.

Este Saracioglu bankettet adott Gafencu tiszteletére, amelyen megjelentek a kormány-fővel az élen a kormány összes tagjai, a nemzetgyűlés alelnöke, Jugoszlávia és Görög-ország meghatalmazott miniszterei, a kép-viselők és más előkelőségek. Ezalkalommal

a török külügyminiszter a következő pohár-köszöntőt mondotta:

A török külügyminiszter beszéde

— A béke eszméjét — mondotta Saraciog-lu —, amely a Balkán-szövetség alapját ké-pezi, mindig hittel és meggyőződéssel szol-gáltuk. A Balkán-szövetség a béke fényes eszköze volt és marad, akárhogyban fejlődje-nek is az események. Erőteljes békepolitikai megszervezettség a mi államaink külpoliti-kai sikereinek alapeleme. Románia ezt az elemet egész népének nagy uralkodója kö-rül való egységében találta meg. A Balkán-államok mélyesen békés szándékúak, saját jövődjük érdekében. Ugyanezen ideál érde-kében egyesültünk és a mi szövetségünk lényeges béketényező egész Európa számára. A török külügyminiszter Öfelsége II. Károly király ítéletével fejezte be beszédét.

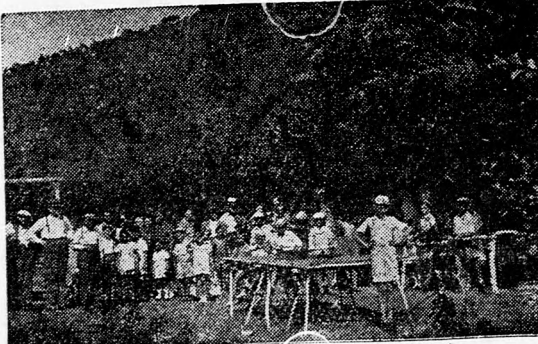
Gafencu külügyminiszter válasza

Gafencu külügyminiszter az alábbi válasz-beszédet mondotta:

— Az ön szavai nemes és meleg kifejezé-sekben tükrözik vissza azt a kipróbált és hű barátságot, amely szövetségünk alapját szolgál, valamint hatalmas és élő erőt képez. Ez a barátság két nép utját egyesíti, a mi népeinket és kormányainkat köti össze és mindkettőnk közelebb hoz egymáshoz. Hozzásegít, hogy jobban megértsük azt a be-töltésre váró küldetést, amelyre Románia és Törökország együttesen hivatott. A rendel-tetés mindkettőnk, nemzeti fejlődésünk ke-retében, hasonló magas és európai jelentő-ségű küldetessel ruházott fel. Önök a tenger-szorosok biztonságára kell hogy vigyázza-nak, mi pedig a Duna szabadságát kell hogy megőrjük, amely mindinkább sorompóba áll-ítja ujjászületett energiánkat, egy bátor és felvilágosult király utánzható reformjai útján.

— Altalános érdekeket védünk és el va-gyunk szánva rá, hogy ezt a megértés és pártatlanság szellemében cselekedjünk, arra törekedve, hogy az összes hatalmakkal a legjobb viszonyt tartsuk fenn, de elhivatásun-ka nem valószínű, hogy megmásként, csak területünk biztonságának és nemzeti függet-lenségünk tiszteletben tartásának biztosításá-val. Ezek a javak egyébként a nemzetközi rendben is felsőbb érdekeket képviselnek, mindennél drágábbak, ami földrajzi helyze-tükből adódik. Az a meggyőződésünk, hogy a Balkán-szövetség a béke eszköze, az egyezség és megértés eszköze, amely senki ellen nem irányul és amely egyetlen balkáni népet sem zár ki, tehát szükséges a béke és az európai egyensúly érdekében. Eppen ezért el vagyunk határozva, hogy együtt-működve görög és jugoszláv barátainkkal, minden körülmények között megerősítsük és biztosítsuk ennek a szövetségnek jelentőse-gét. Emelem poharamat a török köztársaság elhunyt nagy elnökének, Attatürknek emlé-kére és a jelenlegi köztársasági elnökre, mint a románság hűséges barátjára. Hasonlókép-pen üritem poharamat a Balkán-szövetségre.

Zürichi árfolyamok (junius 12.): Márka 178.—, holland forint 236.10, dollár 443.50, font 20.775, francia frank 11.755, olasz lira 23.34, szlovákkorona 15.10, pengő 87.—, di-nár 10.—, lej 3.25, zloty 83.62, belgas 75.54

Schwartz Menyhértné orth. zsidó leányinternátusa ORADEA, Str. Ep. Clorogariu 8. sz. Telefonszám: 12-11.

Fiu- és leány-gyermekek nyaraltatása

(ötéves kortól, szülői kíséret nélkül)

Brátkán

(fővonal, gyorsvonati megálló) a bihari havasok legszebb pontján. Allandó tanári és orvosi felügyelet! Kirándulóhelyek. Sporttánár. Strand! Tenisz-pálya! Hízőkura! Mérsékelt di! Kitűnő referenciák! Prospektus! Szezon junius 27-től augusztus 22-ig. Azon érdeklődők, akik az első turnusban akarnak részt-venni, helybeosztás céljából jelentkezzenek mielőbb.

enti-
a kormány zsidó
dista vezető vett
AZ ANGOL KI
ALKALMABOL
napja alkalmából
részesítettek, így
Sidneyt, a Vic
ard-jának elnökét
ostahivatal egyik
abbá Otto Morit
lybizottság elnökét
ZTACIO A KERET
ondonban az elmul
Alap javára nag
manifesztáció zajl
többek között Lad
t Londoni csehzie
Josef Lipart ezre
Jan Anderson, Si
let kiválóságai. A
jelentek: Noel Ba
márkiné elnököl
Lady Fitzgerald
s körül és átnyuj
modelljét, amelye
inában.
kijelentette, hog
z volt, amikor leg
sa alkalmából eg
a antiszemitavézé
pét hozta ezzel a
nyak a férfi, aki
sek zsoldjában ál
saládjának a zsidó
bertette. Búszke
bbaladhat azon a
t számára. Az é
ka is! Palesztina a
a, amely boldogta
ségbeesés közepett
nkinek nem áll jo
ugarat. A menekül
selekedet. Hisze
akik önhibájuko
lyzetbe. En mindi
re fogok állani.
gazdasági Atrétege
an Anderson angc
y mintagazdaságá
t az Angliában él
Palesztinába me
vezetett intézmény
munkáját. Az in
tatelemben menekül
rok poklától. Nin
e, sőt ellenkezőleg
Lord Balfour uno
z előtt Wittingham
tek iskolázatásá
ron zajló életéről és
s leány dolgozik
vedetlen szorgalmu
ként általánosán di
palesztinai munká
r, az alsóház tagj
sem Brit-Guayana
tthon felépítésére
g való, amelyhez
melyet mi odaigér
Könyv Anglia mo
gyobb igazságtalan
a Backer profesz
r, az arabokat meg
l, a tudatlanságtól
a zsidó nemzet ott
zositva lehetne, a
amely korlátozza
ttni a bevándorlást.
az országba jönnek,
antik. Holott a va
önyv illegális, nem
gondolni is borzal
dóben történik ez,
koncentrációs tábo
zép-Európa néhány
jutás előtt állanak.
róla, hogy a Fehér
esz. Földöleg, hogy
kivül élnek, köve
a visszavonását.
e, hogy a zsidók
fog.
asu könyveiből: Ro
long the Road, kve
ve 168 lei, Vulga
Point and Coun
stb. stb. Lepage
tánvtéttel. Kérje

HIREK

Szombati zsoltár

(Dr Weinberger főrabbi urnak tisztelettel)

Uram! én nem tudlak dicsérni Téged,
mint egykoron a Zsoltáros tevé
s színes szavaknak zengő dívirambját
nem rakhatom a lábaid elé.
De én ismerlek Téged, ó Uram,
mellettem voltál ott a vad tusákon,
gránátos üdées éjszakákon,
ha elnyomott az álomtalan álom,
ott éreztem a kezéd melegét
simogatón, a sátorlap alatt...
Áldassék a Te szent Neved, Uram.

és Neked nincs mit mondani, Uram,
hiszen Te tudod, hiszen Te látod
ezt a vérző, kínlódó világot —
Te mindent tudsz és mindent látsz, Uram:
sóhajokat és csendes könnyeket
s agyunk-szívünk mind nyitott könyv neked
kiáltó kint és néma bánatot
Uram, Te mindent nagyon jól tudod —
de úgy tanultuk kis korunkban régen,
hogy jószágos trónoszn fenn az égben
s a két karod a gyengét támogatja
és hogy Te vagy az árvák édesatyja —
Uram! nézz ránk, hát van árvább mindlunk?
hisz minden rossz, ha bármit is csinálunk,
ha sírunk, hogyha hallgatunk s ha kérünk,
mindig csak gúny és megvetés a békünk,
féreg vagyunk, mit el lehet taposni
s a nevünk fölt, mit nem lehet lemosni!

Uram, Te jó vagy és a neved szent,
add, hogy legyen végre béke idelent,
esőt adj a Földnek, üde harmatot...
és nekünk is adjál vidám Szombatot
Ámen.

Lengyel Miklós

**— ÖFELSÉGE JELENLÉTEBEN TÖR-
TÉNT MEG A CFR UJ SZÉKHÁZÁNAK
ALAPKÖLÉTELE.** Bucurestiből jelen-
tik: Öfelsége jelenlétében ünnepélyes kere-
tek között történt meg ma délelőtt a CFR
uj székházának alapköletétele. A monumen-
tális méretű palota 11 emelet magas lesz,
mintegy félmilliórd lejbe fog kerülni és
1941-ben lesz kész. Az istentisztelet után
Ghelmegeanu közlekedésügyi miniszter
mondott beszédet. Hangzott, hogy az
alapkötétel jelképes, mert a nemzet emel-
kedésének és élete ütemének mérföldköve
lesz az új épület. Az alapköbe beépített
pergamentet Öfelségén kívül Ghelmegeanu,
Perieteanu és Macovei mérnök irták alá.
Az ünnepség résztvevői alkalmi emléké-
rmet kaptak.

— Időjárásjelentés. Csökkenő légnyomás,
borús felhőzet Erdélyben, váltakozó az orsz-
zág többi részeiben, elektromos kisülésekkel
telített csapadék, ami után hősültyedés kö-
vetkezik, főleg Erdélyben.

**— Hatzerkilenszáz kilogram sulyu arany-
tömböt találtak egy orosz bányában.** Irkutszk-
ból jelentik: Az artemovszki aranybányában
6900 kilogram sulyu aranytömböt találtak.

**— Jeruzsálemben akna robbant egy teher-
autó alatt.** Jeruzsálemből jelentik: Egy teher-
autó alatt akna robbant, amely öt arabot
súlyosan megsebesített.

— Hogyan utaznak a parlamenterek? Bucu-
restiből jelentik: A képviselőház most meg-
választott tagjainak utazása, a belügyminisz-
ter intézkedése folytán — amíg állandó sza-
badjegyet nem adnak ki — úgy történik,
hogy a választási elnök által kibocsátott
igazolvány ellenében az indulási vasuti állomá-
sán, a belügyminiszter számlájára, ingyen-
jegyet adnak ki, amely gyorsvonatokra érvé-
nyes. Rapidon a törvényhozóknak külön ti-
kettet kell váltaniuk.

**— Tüdőbaja miatt marólugot ivott egy
fiatal lány.** Megdöbbentő öngyilkossági kísér-
let játszódott le vasárnap virradólag a sé-
tátéren. Munteanu Margit, Regele Carol II.
109. szám alatt lakó 28 éves leány vasárnap-
ra virradólag kiment a sétátérre és öngyil-
kossági szándékkal nagyobb mennyiségű ma-
rólugot ivott. A szerencsétlen leány a követ-
kező pillanatban eszméletlenül terült el a pá-
zison. A történetesen arra haladó Pop nevű
közrendőr azonban észrevette és azonnal ér-
tesítette a mentőket, akik kiszállva a hely-
színre, az életunt leányt válságos állapotban
szállították be a klinikára, ahol gondos ápo-
lás alá vették, de kevés remény van az élet-
benmaradásához. Az ügyben Serban Ilarie
ügyeletes rendőrkapitány folytatta le a vizs-
gálatot és megállapította, hogy Munteanu
Margit gyógyíthatatlan, előrehaladott tüdő-
baj miatt akarta az életet eldobni magától.

**— Siketnéma fiut gázolt el egy bucuresti
autó.** Súlyos kimeneteli szerencsétlenség
történt ma délelőtt 12 órakor a Reg. Carol
II. uton. Az uccában lévő 25. számú ház előtt
a 15645. Bucuresti jelzésű CFR személyautó-
busz elütötte Harian Valentin 16 éves siket-
néma fiut, aki a bucuresti siket-néma inté-
zet növendéke volt. A gázolás következtében
a szerencsétlensorsu fiu rendkívül súlyos sé-
rüléseket szenvedett fején, hátán és baltér-
dén. A kihívott mentők válságos állapotban
szállították be a sebészeti klinikára, ahol
azonnal gondos ápolás alá vették, de kevés
remény van a megmentéséhez, mert az orvo-
sok megállapítása szerint igen komoly belső
sérüléseket is szenvedett. A gázoló Maris
Victor nevű sofőrt a II. kerületi rendőrség
örizetbe vette, a szerencsétlenség ügyében pe-
dig megindította a vizsgálatot.

— A dési helyicsoport tisztújító közgyűlése.
Junius 11-én szépszámu közönség részvételé-
vel tartotta meg a dési cionista helyicsoport
szokásos évi közgyűlést, melyen résztvett
dr Mózes László is a központ képviselőjében.
A gyűlésen elhangzott beszámoló a cionista
munka lényeges emelkedéséről számoltak be,
amit a közönség nagy lelkesedéssel fogadott.
Ezután került sor az új tisztikar megválasz-
tására, melynek során egyhangú határozat-
tal: Elnök Rosenthal Ignác, ügyvezető elnök
Singer Zoltán, alelnökök Feig Henrik, Ros-
mann Emil, pénztárnok Weinberger László,
ellenőrök Riegler Sámuel, Deutsch Béla,
gazda Legmann Béla, KH biztos dr Weinber-
ber Manóné, KKL biztos Hochstadt Géza,
székelbiztos Singer Ferenc, titkár Weinberger
Nusi, gondnok Diamantstein Ignác választ-
tatták meg. A választás után dr Mózes
László tartott nagyhatású beszédet a cioniz-
mus aktuális problémáiról.

**— Hetvenöt ezer köbméter héliumot szállt
az USA Lengyelországnak.** Washingtonból
jelentik: A külügyminisztérium 75 ezer köb-
méter hélium kivitelét engedélyezte Lengyel-
ország számára. A Pat ügyvétség egyidejű-
leg emlékeztet arra, hogy Németország szá-
mára minden héliumot megtagadtak.

— Tizenháromezer zsidó él Szatmáron.
Szatmárról jelentik: Neamtiu Coriolan, Szat-
már város levéltárosa érdekes füzetet adott
ki Szatmár népességi és közgazdasági viszony-
nyairól. A rendelkezésre álló adatok alapján
népszámlálást végzett Szatmáron és megállá-
pította, hogy a városnak 53.000 lakosa van,
a következő részletezés szerint: 15.088 ro-
mán, 13.000 zsidó 19.176 magyar, 2436 ru-
tén, 2942 sváb és német, 358 vegyes. Ben-
nünket közelebbről a szatmári zsidóság szá-
ma érdekel, amelyet a városi levéltáros 13
ezerben állapít meg. Tehát a lakosságnak
mintegy 25 százaléka Szatmáron zsidó. Al-
kalmasság idöben jellemző és érdekes követ-
keztetéseket vonhatnának le ebből a statisztika-
tikából. Most azonban csak annak a megál-
lapítására szoritkozunk, hogy a 13.000 főnyi
szatmári zsidóság heroikus küzdelmet viv a
mindennapi megélhetésért. Főkről fokra ki-
szorultak egyes foglalkozási ágakból és ahol
még megtalálhatók, ott az általános közgaz-
dasági helyzet ellen folytatják az egyre
meddőbb harcot. A szatmári zsidó társada-
lom anyagi hanyatlása leginkább a hitközsé-
gek költségvetésének hiányosságain vehető
észre. A hitközségeknek emberfölötti erőfe-
sítést kell kifejtjenök fennmaradásuk és kö-
telességvállalásuk teljesítése érdekében, ami
annál nehezebb, mivel Szatmáron ma alig le-
het hitközségi adót behajtani. A tagok teher-
bíróképessége a végsőkig próbára van téve
más, itt fel nem sorolható kiadások révén.
Tizenháromezer zsidó él Szatmáron nehéz és
egyre nehezező körülmények között.

Capitol Mozgó MA PREMIER!

Az elítélt asszonyok

Izgalmas téma! Mélyen emberi! Nagyszerű alkotás!

Főszereplők: ANN SHIRLEY és SALLY EILERS.

A film előtt: Uj Paramount világhírű, a legújabb szenzációs eseményekkel.

**— Oriási erejű robbanást idézett elő az el-
romlott aragázóvezeték.** Bucurestiből je-
lentik: Ma délelőtt 10 órakor borzalmas robbanás
történt a Str. Romana 7 számú ház-
ban, a Dumitriu-cukraszát szuterénjében,
amelynek következtében négy üzemeltetője
elpusztult, hat személy pedig súlyosan meg-
sebesült. Valószínű, hogy a robbanást, amit
tűz követett, egy elromlott aragázóvezeték
okozta.

**— Felfüggesztették a lembérgi ukrán diák-
egyesület működését.** Varsóból jelentik: A
lembérgi egyetemi tanács 6 hónapra felfü-
gesztette az ukrán diákszervezet működését
illegális cselekedetek miatt.

**— Matuska Szilveszter találmányát sza-
badalmaztatja, amely a vasuti baleseteket
kiszűri ki.** Budapestről jelentik: Matuska
Szilveszter, a götebörgi, sankt-pölteni és
biatorbágyi vasuti merényletek szerzője, aki
életfogytiglani fegyházbüntetést tölti, enge-
délyt kapott a fegyházbüntetésétől, hogy
szabadalmaztassa találmányát, mely a vas-
uti baleseteket van hivatva kiküszöbölni.

**— Fordítás bármely nyelven, másolás Dr
Mandel Fordító Iroda Memorandumai 24. Te-
lefon 16-37.**

**— A felvételi vizsgák az oradeai nyilvá-
nossági jogu Zsidó Liceum I. osztályába f. hó
20-án lesznek.** A felvételi vizsgát kérő folya-
móványhoz csatolandók: 1. iskolai bizonyít-
vány, 2. állampolgársági, 3. születési, 4. ujra-
oltási bizonyítványok. A kérvények 20-án
reggel 8 óráig nyújthatók be.

— Házasság. Lampel Mancsi Oradea és
Krémer Ferenc (Sauca) ezuton hivják meg
rokonait és jóismerőseiket folyó hó 18-án,
vasárnap délután fél kettőkor Oradean, Cuza
Voda 11 szám alatt tartandó esküvőjükre.
M. k. é. h.

**— A szatmári zsidó tanítók adománya a
KKL javára.** Szatmárról jelentik: A szatmári
ortodox zsidó hitközség tanítói, élükön Sugár
Henrik iskolaigazgatóval, egynapi fizetésű-
ket a Keren Kajemet javára ajánlották fel.
Nemes példájukat valamennyi zsidó testület
tagjai és közületek vezetői követhetik. A
zsidó áldozatkészségnek, ezekben a Palesztina-
ra nehező napokban, fokozottabb mér-
tékben kellene megmutatkoznia és a szatmári
kezdeményezés csak buzdító példával szolgál-
hat.

Legolcsóbban, legkényelmesebben, legpraktikusabban szelvényrendszerrel nyaralhat Carmen-Sylván

A Direcțiunea Grand Hotel Movila és Băilor igazgatósága által kiadott, tökéletes rendszerű szelvények kiadóhivatalunkban kaphatók. Egy szelvényfüzet 20 napi teljes ellátással és 14 meleg gyógyfürdővel Lei 5.900.—

Aki a melegfürdőt nem igényli, ezen árból 1500 lejfel kevesebbet fizet, tehát

20 napos teljes nyaralás, borraivalokkal, minden költséggel 4.400 lej.
Kérjen felvilágosítást és szelvényfüzetet kiadóhivatalunktól.

A legnagyobb szeszban napi 220 lejért nyaralhat Carmen-Sylván, a tökéletes rendszerű jegyfüzetekkel. Kiadóhivatalunknál kérjen felvilágosítást.

Dr. Bornemisa polgármester felhívása

POLGÁROK!
A mai idők minél jobb felkészültségét kívánom meg, hogy a holnap veszedelmét megelőzhessek. Az országnak legnagyobb terhet a hadsereg jelenti. A külföldi zavaros állapotok, melyek bennünket is érintenek, megkövetelik, hogy a hadsereg tökéletesen fel legyen fegyverkezve.
Minden egyes kolozsvári lakos hazafias ércimére hivatkozva kérem, hogy teljes szívvel járuljanak hozzá a hadsereg felszerelési műveletének költségéhez. Felszerelési költségekre a Nemzeti Banknál 203. szám alatt folyószámlára elhelyezhető pénzen kívül, felajánlhatók fémtárgyak, nevezetesen: ócskavas, sárga és vörösréz, stb. (nem fogadhatók el horgonyzott, cinezett, zománczott, égetett, ölmozott alkatrészek, mivel ezeket nem lehet beolvasztásra felhasználni).
Mindazok, akik hasonló anyaggal rendelkeznek, akár levélben, akár telefon utján értesítsék a városháza M. O. N. T. irodáját (Telefon: 12-07), mely intézkedni fog az anyagoknak a polgárok lakóhelyéről való elszállításáról és összegyűjtéséről a lerakati helyen.
Ezzel a hozzájárulással Kolozsvár polgárai bizonyítékát adják szilárd akaratuknak, hogy ily módon is támogassák a nemzetnek az ország területének megvédésére irányuló akcióit. Egészséget!
Dr. Bornemisa Sebastian polgármester.

Befejeződött az idejévelakció

Cluj, junius 12. Az előzetes rendelkezések értelmében tegnap befejeződött be egész Erdélyben az ezévi sékelakció, melynek eredménye alapján állapítják meg Erdély mandátumjogosultságát a 21. Cionista Világkongresszusra.
Az eddigi értesülések szerint a sékelakció ebben az évben jelentős emelkedéssel zárult, ami az erdélyi zsidóság fokozottabb érdeklődésének és részvételének a bizonyítéka a cionista mozgalommal szemben.
Az Országos Sékelbizottság ezuton szólítja fel az összes sékelbiztosokat, hogy az akció eredményét haladéktalanul számolják el, mivel a későn beérkezett eredmények nem vehetnek részt a kongresszusi választásokon.

— Báál Mólacha szeminarium. A Báál Mólacha kolozsvári csoportjának cionista szeminarium előadássorozatának keretében szerdán, f. hó 14-én este háromnegyed 9 órakor ing. Léwy Arje: „Palesztinografia” (II-ik rész) és Fischhoff Emil: „Precionizmus” (II-ik rész) címmel tart előadást.

**— A lengyel-román sajtószövetség Bucu-
restiben járt lengyel bizottságának vezetője táviratot intézett Titeanu propagandaügyi al-
miniszterhez.** Bucurestiből jelentik: Eugen Titeanu propagandaügyi alminiszter a követ-
kező táviratot kapta Sciezynski ezredestől, a lengyel-román sajtóörtekezleten résztvevő delegáció vezetőjétől: „A lengyel-román sajtó-
szövetség lengyel bizottsága Nagy-Románia területéről távoztában ószinte halálját nyilvá-
nitja az Ön jóakaratu és megértéssel telített támogatásáért, amit a 11-ik ülészzak alkalmával nyújtott, csodálatának adva kifejezést az Ön nemes hazája által elért nagy fejlődése iránt. Reméljük, hogy a 11-ik ülészzak a két baráti és szövetséges nép még mélyebb megértéséhez és még szorosabb együttműködéséhez járult hozzá. A lengyel bizottság nevében Sciezynski ezredes”.

Pályázat

A tárgumuresi izr. hitközség pályázatot hirdet egy

שר"ב מומחה בעל תפלה בעל קורא ומוהל

állásra. Az állásra csakis elsőrangú erök, akik szigoruan vallásos életűek 3 elismert rabbitól nyert képesítéssel bírnak és román állampolgárok pályázhatnak. Az ajánlatok, amelyekben feltüntetendő kor, családi állapot és eddigi működés, 1939 június 25-ig adhatók be az alanti címre.
Próbaelőadásra csak meghívottak jöhetnek és csak ezek kapnak költségterítést.
Tg-Mures, 1939 június 7. Az elnökség.
Cím: Comunitatea izr. de rit occidentale Str. Gen. Grigorescu 22.

Öfelség Kolozsvár

Cluj, junius 12. (Az június 8-án, a restaurác-
bastian Bornemisa, Cluj
mestere, a következő tá-
roly király öfelségéhez

„Öfelsége II. Károly
Bucuresti.

Cluj város lakosság-
ján ellenállhatatlan le-
érzi, hogy teljes hódola-
ki Fenséged iránt, val-
ismerését a konszolidá-
lelki szolidaritás azon-
Fenséged dicsőségese u-

Az egész világon

Nemzetes

Prága, junius 12. A
kosság tetteit a le-
ellenére sem sikerült
német hatóságok közeg-
szigorubb megtorlási
te. Azonban a körzete-
tulnyomóan munkás és
megkezdődtek a soroz-
amelyek a lakosságot
A kiadóknak egyrés-
lenállni és így gyak-
zésre sor a lakók és
sitó közegek

Ezeknek minden egye-
tás az eredményük. Or-
ki a nachodi esemény-
Nachodban ugyanis,
cseh és német rendő-
került össztűzésre
cseh rendőrtisztoisól
Elias tábornok minisz-
cseh-morva elnök és N-
protektor intézkedésé-
szigorubb vizsgálatot
dens tisztázására, edd-
nékül. Az ügyről Hill-
jelentést tettetett mag-
met vizsgálobizottság-
köz és a tényállás
ügyeknek a külföldi sz-
zácófor fejleményei vá-
a francia lapok írják,
a cseh ellenállás ar-
inavlt és ez így a
I.acha és Chvialko-
lek...ast felajánlott
eigondolásból tetté-
nem állottak a

Ugyancsak Prágából,
női hatóságok egy t-
Czeczak nevű gonosz
tett elkövetésével, m-
szágos körözését. Ez-
ter ellen elkövetett
lenne politikai jelleg-
formája — írja a m-
— nagyon is kényel-
hető legyen.

Paris, junius 12.
pok szigoruan bírálj-
magatartását a cseh-
A l'Époque szerint
üldözésnek teszik ki-
ami világossá tessz-
mi várható egy g-
szág

A La République-
Cseh és Morvaorszá-
tharingiai hibát ism-
aggodalmat kelt az
zetekben és így oly-
rül, amelyen tulró-
nek rá.

A Figaro azt hisz-
és csehországi esem-
alkalmazott német
gyobb terv alkotó
A közeli napokb-

polgár-nivása

bb felkészültséget
nap veszedelmét
nak nagyobb
A külföldi zava-
runkat is érinte-
a halálra: tökéle-
ezve.
ri lakos hazafias
ren, hogy teljes
a hadsereg felsze-
égekhez. Felszere-
eti Banknál 203.
elhelyezhető pén-
fém tárgyak, neve-
és vörösréz, stb.
gonyzott, cinezett,
ozott alkatrészek,
beolvasztásra fel-

ó anyaggal rendel-
kár telefon útján
I. O. N. T. irodá-
ly intézkedni fog
k lakóhelyéről va-
együttjártásról a le-

Kolozsvár polgá-
lád akaratuknak,
gassák a nemzet-
megvédésére irá-

rnemisa Sebastian
polgármester.

**az idej-
ció**

őzetes rendelkezé-
fejződött be egész
elakció, melynek
itják meg Erdély
21. Cionista Vi-

szert a sékelak-
ntós emelkedéssel
dóság fokozatibb
telének a bizonyi-
mal szemben.
ottság ezután szó-
tatásokat, hogy az
atalamul számolják
zett eredmények
ngresszusi válasz-

szövetség Bucu
tságának vezetője
propagandai al-
bl jelentik: Eugen
miniszter a követ-
nymski ezredéstől, a
leten résztvevett de-
gyel-román sajtó-
aga Nagy-Románia
nte háláját nyilván-
négértéssel tiltott
k ülészek alkal-
ak adva kifejezést
elért nagy fejlőd-
y a 11-ik ülészek
s nép még mélyebb
sabb együttműkö-
gyel bizottság ne-

at
község pályázatot

ש"י מומחה בן
sörangú erők, akik
3 elismert rabbi-
s és román állam-
z ajánlatok, ame-
családi állapot és
nius 25-ig adhatók

ghivottak jöhetnek
pégtérítést.
Az elnökség.
de rit occidental

**Öfelsége Károly király válasza
Kolozsvár polgármesterének
hódoló táviratára**

Cluj, június 12. (Az Uj Kelet tud.) Ju-
nius 8-án, a restauráció ünnepén dr. Se-
bastian Bornemisa, Cluj város főpolgár-
mestere, a következő táviratot intézte Ká-
roly király Öfelségéhez:

„Öfelsége II. Károly király
Bucuresti.

Cluj város lakossága június 8-ika nap-
ján ellenállhatatlan lelki szükségletének
érzi, hogy teljes hódolatát, alázatát fejze-
ki Fenséged iránt, valamint mélységes el-
ismerését a konszolidáció, a haladás, és a
lelki szolidaritás azon műve iránt, amelyet
Fenséged dicsőséges uralkodásának kilenc

éve alatt adott az országnak. Alázattal ké-
ren Fenségedet, engedje meg nekem, hogy
e nap alkalmából a város lakossága nevé-
ben és a magam nevében hosszú uralkodást,
törhetetlen munkakerőt és egészséget kíván-
jak!

Dr. Sebastian Bornemisa, Cluj város pol-
gármestere.”

Öfelsége Károly király a következő táv-
iratban köszönte meg a hódoló táviratot:
„Dr. Sebastian Bornemisa, Cluj város
polgármestere.

Teljes szívemből köszönöm a clujiai
szép és meleg szerencsekívánatait.

Carol.”

Az egész vonalon megindult a cseh ellenállás

**Németország Cseh-Morvaország
teljes bekebelezésére készül?**

**Nachodban véres összetűzés volt a cseh és a
német rendőrség között. Egy gonosztevőt gyanu-
sítanak a csendőrmester meggyilkolásával**

Prága, június 12. A kladnói rendőrgyil-
kosság tetteit a legszorgosabb kutatás
ellenére sem sikerült még kideríteni ami a
német hatósági közegeket újabb és még
szigorubb megtorlási intézkedésre készítet-
te. Azonban a körzetekben, ahol a lakosság
tulnyomóan munkás és zsidó elemekből áll,
megkezdődtek a sorozatos házkutatások,
amelyek a lakosságot rendkívül elkésztik.

*A kladnóiak egyrésze igyekszik is el-
lenállni és így gyakran kerül összetű-
zésre sor a lakók és a parancsot telje-
sítő közegek között.*

Ezeknek minden egyes esetben letartóztá-
tás az eredményük. Oriási izgalmat váltott
ki a nachodi esemény is.

*Nachodban ugyanis, mint tudvalevő,
cseh és német rendőrtisztviselők között
került összetűzésre a sor, ahol egy
cseh rendőrtisztviselőt agyon is lőttek.*

Elias tábornok miniszterelnök, Hacha dr.
cseh-morva elnök és Neurath báró Reichs-
protektor intézkedésére megindította a leg-
szigorubb vizsgálatot a halálos végű inci-
dens tisztázására, eddig azonban eredmény
nélkül. Az ügyről Hitler vezér és kancellár
jelentést tétetett magának és azonnal né-
met vizsgálóbizottságot küldetett ki a nyom-
ozás és a tényállás felvételére. Az
ügyeknek a külföldi sajtó szerint még szen-
zációs fejleményei várhatók, mert amint
a francia lapok írják,

*a cseh ellenállás az egész vonalon meg-
indult és ez igazolt, azt, hogy dr.
Lacha és Chvalkowsky, akik a csat-
lak „ast felejárlották”, pusztán egyéni
eigondolásokból tették, mert tömegek
nem állottak a hátuk mögött.*

Ugyancsak Prágából jelentik, hogy a klad-
nói hatóságok egy többszörösen büntetett
Czechák nevű gonosztevőt gyanúsítanak a
tett elkövetésével, miért is elrendelték or-
szágos körözését. Eszerint a csendőrmes-
ter ellen elkövetett merényletnek nem is
lenne politikai jellege. A megoldásnak ez a
formája — írja a ma reggeli francia sajtó —
nagyon is kényelmes ahhoz, hogy elhi-
hető legyen.

Párizs, június 12. (Rador.) A francia la-
pok szigoruan bírálják a német hatóságok
magatartását a csehekkel szemben.

A l'Époque szerint a csehek rendszeres
üldözésnek teszik ki,
*ami világhossá teszi mindenki számára,
mi várható egy győzedelmes Németor-
szág részéről.*

A La Republique írja, hogy Németország
Cseh- és Morvaországban az elzászi és lo-
tharingiai hibát ismétli meg. Németország
aggodalmat kelt az összes fenyegetett nem-
zetekben és így olyan falat emel maga kö-
rül, amelyen túlról gyűlölettel tekinte-
nek rá.

A Figaro azt hiszi, hogy a morvaországi
és csehországi eseményekkel kapcsolatosan
alkalmazott német megtorlások egy na-
gyobb terv alkotó részeit jelentik.

A közeli napokban olyan elhatározás

*történik, hogy Közép-Európa békéjé-
nek és rendjének érdekében megszü-
nítik a protektorátust és a területe-
ket egyszerűen hozzácsatolják a Har-
madik Birodalomhoz.*

Az Ordre azt írja, hogy a megtorló intéz-
kedések nem tudják megtörni a cseh nép
hazafiasságát.

Berlin, június 12. Német politikai körök
megcáfolják azt a külföldi sajtóban meg-
jelent hirt, amely szerint Csehországot és
Morvaországot egyszerűen annektálni fogja
a német birodalom.

Egyidejű berlini jelentés szerint Hitler
Bécsből Obersalzbergbe utazott.

**Uj vezetőség az aradi cionista
helyicsoport élén**

Az aradi zsidóság hitvallása az országépítés mellett

Arad, június 12. (Az Uj Kelet tud.) Az
Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség aradi cso-
portja a napokban tartotta meg rendes évi
közgyűlését a Cionista Otthonban. A köz-
gyűlésnek az adott külön jelentőségét, hogy
az egyben tiltakozó gyűlés is volt a Fehér
Könyv és az angol kormány Palesztina-polit-
tikája ellen. A tiltakozó gyűlésnek meg jelent
és felszólalt Reiter Károly, az Erdélyi Zsidó
Nemzeti Szövetség országos elnöke és Mózes
László dr., az EZsNSz országos főtitkára is.
A hatalmas érdeklődéssel kísért gyűlést
Bornstein Rezsó nyitotta meg és román nyelv-
ű beszédében ismertette a gyűlés jelentőség-
ét, majd hódolatát fejezte ki Öfelsége II.
Károly király iránt.

Utána Reiter Károly emelkedett szólásra.
Reiter Károly többek között megemlítette,
hogy Arad bírské lehet arra az eredményre,
amelyet a Keren Hajszod munkája révén el-
ért.

— A zsidóság — mondotta az EZsNSz
országos elnöke — annak idején is hősiesen
ellenállt Titus légiói rohamainak mindaddig
amíg meg volt a zsidó egység. A mai idők
is sokban hasonlítanak az akkori időkhez és
nincs az az ellenség, amely le tudná győzni
a zsidó népet, ha meg van a zsidó összetar-
tás és éppen ezért felszólítok mindenkit,
hogy egyesülve tartsanak ki a zsidó nép

**MÉG 2 NAP...
ÉS
gazdag
ember
LESZEK.**

ALLAMI SORSJÁTEK

Pénztáros: Weisz Imre.
KKL biztos: Bornstein Rezsó.
KH biztos: Dr. Dohány Sándorné.
Ifjusági bizottság.: Dr. Kalmár János,
Schwartz Lajos, Schwainger Rezsó és dr. Sin-
ger József, dr. Deutsch Mihály.
Ellenőrök: Hönig Miksa és Gárdos Lajos.
Házigondnok: Wohlberg József.
Ezenkívül megválasztották a szervezeti,
gazdasági, hebraizációs, kultur és egyéb bi-
zottságok tagjait.
A választás eredményének kihirdetése után
Huppert Fülöp lépett az elnöki emelvényre
és többek között a következőket jelentette
ki:

— Mindent elfogunk követni, hogy a he-
lyicsoport ifjusága a cionista eszmét, fegyvel-
met és a chalucci szellemet magáévá tehesse.
Ezzel az oadaó támogatással a cionista if-
jak légióit fogjuk sorainkban üdvözölhetni.
az ifjuságtól pedig elvárjuk, hogy minden
tetterejével mellénk álljon, ugy az erעי or-
szágépítés, mint az alapok munkájában.
Ezekbe a munkákba a zsidóság minden réte-
gének bele kell kapcsolódnia.

Az elnöki székfoglaló után Mózes László
dr. országos főtitkár mondotta el gondolatok-
ban gazdag beszédét. Ismertette a zsidóság
helyzetét és leszögezte az egységes zsidó ál-
laspontot, amely szerint mindenben ragas-
kodik a Balfour-deklarációban lefektetett
jogokhoz.

— Egy nép jövője azonban nem a papírra
fektetett nyilatkozatokban nyugszik. A zsi-
dóság ma már nem a menlevelek korát éli,
egy tapodtat sem enged, ragaszkodik jogai-
hoz, történelmi hagyományaihoz és paleszt-
inai vívmányaihoz.

Dr. Mózes főtitkár hatásos beszédét szünni
nem akaró tapssal fogadta a nagyszámu kö-
zönség, majd Raáb Zoltán, a neológ hitközség
főjegyzője szólalt fel a hitközség és a Chebra
Kadisa nevében. Scharfstein Jakab, az orto-
dox hitközség elnökének beszéde után Grosz
Józsefné, a neológ zsidó nőegylet elnöknője,
majd pedig Hirschler Simonne, az ortodox
nőegylet elnöknője beszélt, dr. Goldschmidt
Lipótné héber nyelven szólalt fel a WIZO
nevében. Salamon I. Béla dr. a Hakoah sport-
egyesület képviselőjében beszélt és ennek el-
hangzása után Reiter Károly országos elnök
javaslatára a közgyűlés hódoló táviratot kül-
dött az uralkodónak, üdvözlő sürgönyt Cali-
nescu Armand miniszterelnöknek és tiltakozó
táviratot intézett a bucaresti angol követhoz.

FIGYELEM!

A THALIA MOZGÓBAN

szerdától kerül bemutatásra az idei szezon legnagyobb filmszenzációja:

Az utolsó gangszter!

Amerika legfélelmetesebb gangsztervezérének, Dillinger és bandája megsemmisítésének hiteles története. A kétlételi ember, nappal tisztos polgár, férj és gyermekeért rajongó apa, éjjel Newyork felhőkarcolóinak irlalmat nem ismerő rettegett hienájának szerepében

EDWARD G. ROBINSON

Amerika legnagyobb jellemzésinése, döbbenetes érzékelteti azt a fenevadat, aki Newyorkot rémületbe ejtette.

CSAK FELNÖTTEKNEK! 16 éven aluliaknak tiltva!

Ma, kedden utoljára a kitünő kettős műsor: **SIVA ISTEN BOSSZUJA** és **HARRY PIEL.**

KÖZ

Hogyan békisel

Bucuresti, junius 12. Meziokcidenti illatkezelés szoloi...
Ezzel kapcsolatban az...
következők:
99 lej számlaösszegig...
100-300 lej számlaösszegig...
301-500 lej számlaösszegig...

Gazdasági kis

A szamosujvári Fabrica...
S. A. közgyűlésén a vá...
határozták el. Felszám...
reanu és Vikol Kálmán.

A nagyenyedi Tipograf...
ducelor de Hartie S. A. l...
cégét Lingner Rt...
könyv- és könyvműve...
törvényszék bejegyezté.

A Banca Poporală S...
18-án közgyűlést tart...
Banca Cooperativă-ra v...
A nagyváradi Népszop...
zet Rt. közgyűlésén az...
lasztattak: Víttko Vil...
László.

Energia eng

A nemzetgazdasági m...
adott Pál Ferenc Sánt...
székmege) községbeli...
nak egy 70 lóerős motor...
energiaszükségletének...
dély 20 évre szól.

Baczilay István

(M)
Apró emberünk lelke...
— Nagyszerű a földi...
Sajnos, azonban a viz...
szakértőink azt mond...
vele zöldes kertet...
gálta a dolgot és ug...
dánból fogunk kapni...
Jordán hatvan méter...
szik, mint a zsidó po...
ja itt. Ezért nagyobb...
épitni, hogy a vidék...
alkalmas vízzel. Egy...
céljaira ültettünk zöl...
tunk a víz miatt me...
dezkedni.

Most épül Beth J...
De iskola már is van...
kolába, melynek hat...
zenőt apróság nevel...
de ezek még nincsen...
Éget a nap. Háro...
a pont a tenger szin...
Nazaretnél, 500 mé...
ger színe fölött...

Fegyverrel a vált...
telepre a munkások...
végeztek, most begy...
A ebédőterembe...
meleg. Mintha felm...
csak most eresztett

Ez a vidék az ar...
szép meséi keltek...
fásor szegélyezte a...
mölcsfa-ligetek ár...
fölké bagyaszó f...
Amerre megyünk...
sárga, gyönyörű ka...
a veríték. Haladun

SPORT

Nyomasztó fölényben volt, mégis kikapott a román válogatott

Olaszország-Románia 1:0 (1:0)

Bucuresti, junius 12. Románia labdarugó-sportja eddigi legnagyobb sikerét érte el vasárnap Bucurestiben, Olaszország válogatottjával szemben. A pompásan játszó és sikeresen összeállított román csapat ugyanis a kétszeres világ bajnok olasz válogatottal szemben olyan küzdelmet mutatott be, amely nemcsak az olasz vezetőket lepte meg, hanem amelytől jogosan volt várható a győzelem is.

A mérkőzésen, bármilyen hihetetlenül is hangzik, a román csapat 80 százalékos fölényben volt

és ami még hihetlenebb, ez a fölény éppen a második féldő végére oly erőssé fokozódott, hogy az olasz csatárok is kénytelenek voltak védelembe vonulni.

A román csapat fényes játéka valóságos extázisba hozta nemcsak a 30.000 főnyi közönséget, hanem Gabriel Marinescu tábornokot is, aki nyomban intézkedett, hogy nagyszabású jutalmat adjon a labdarugószövetség a játékosoknak.

Társadalmi előkelőségek a mérkőzésen

A mérkőzés pontosan délután 6 órakeretében kezdődött meg. A díszpályán helyet foglalt az előkelőségek között Jules Rimet, a nemzetközi labdarugószövetség elnöke, Vaccaro tábornok, az olasz szövetség elnöke, Mauro és Coppola ismert olasz játékosok és az olasz szövetség elnökségi tagjai, Pozzo olasz szövetség kapitány, Gabriel Marinescu tábornok, a román szövetség elnöke, továbbá Bucuresti csaknem összes társadalmi és politikai előkelőségei is.

A pályára futó játékosokat a közönség hatalmas üdvözléssel fogadta. A himnuszok után a csapatkapitányok barátságosan üdvözölték egymást, majd díszes zászlót adnak egymásnak. Beranek bécsi bíró füttyel, a csapatok kezdik a játékot:

Olaszország: Olivieri, Foni—Rava, Campatelli—Andreolo—Locatelli, Biavati—Perazzolo—Piola—Meazza—Colaussi.

Románia: Pavlovici, Slivatz—Lengheș, Vintila—Juhász—Lupas, Orza—Reiter—Barátki—Bodola—Dobai.

Román ostrommal indul a játék

Heves román támadással indul a játék és már az első percekben látható, hogy a hazai csapat kitünő formában és nagy harci kedvvel küzd. Már a negyedik percben Bodola—Orza—Dobai támadás viharzik az olasz kapu felé. Dobai bombalövése azonban kapu fölé megy. A sikeresnek ígérkezett támadás önbizalmat öntött a csapatba, melyet a közönség is lelkesített. Az 5-ik percben Barátki veszélyes kiszökését Foni csak nehezen tudja szerelni. A 6-ik percben Lupas beadásából Dobai lö ismét kapu mellé. A 7-ik percben Barátki bombalövését Olivieri kapus fogja. A román támadás folytatódik s a 11-ik percben Reiter veszélyezteteti az olasz kaput. Az olaszokat úgy látszik meglepte a sorozatos támadás, mert ettől kezdve a durvaság határán álló játékba kezdtek anélkül azonban, hogy ezzel le tudták volna törni a román csapat harci kedvét. Colaussi néhány veszélyes támadást vezet közben, ezeket azonban a kitünő háttérpár biztosan hárítja. Ismét román támadások viharzanak a pályán. A 13-ik percben Barátki lövését Rava vágja vissza, a 15-ik percben pedig Dobai beadásából Bodola lövését Olivieri csak szerencsével tudja elcsipni. Az első kornert a 17-ik percben Románia éri el Reiter támadása után, Orza azonban rosszul ívelte a labdát, mely az olasz védelem zsákmánya lett. Egy perc múlva Vintila—Juhász—Bodola a labda utja, a kitünő összekötő kapusból bombalövést küld a kapura, a labda azonban hajszályra fölé megy.

További román támadások — de az olaszok érnek el gólt

A 20-ik percben Colaussi támadását a román védelem csak kornerre tudja szerelni, ezt azonban Slivatz teszi ártalmatlanná. A 28-ik percben heves olasz támadás kezdődik, amit sikeresen hárít el a román védelem. Felváltva forognak veszélyben a kapuk. A 30-ik percben Barátki nagyszerűen szökteti Dobait, akinek újabb bombalövése azonnal mellé megy. A féldő hátralevő részében az olaszok gyilkos tempót diktálnak, melynek aztán a győztes gól is lesz az eredménye. A 32-ik percben Vintila elengedi a villámgyors Colaussit, aki lefut, beadás helyett váratlanul zápos, éles lövést küld Pavlovics kapujára,

mely védhetetlenül vágódik a hálóba (1:0). Nagyszerű támadás eredménye volt ez a gól, amely még magukat az olaszokat is meglepte váratlan voltával. Néhány durvaságot is követnek el az olaszok, Barátki kétszer is a földre kerül, a megítélt szabadrúgások azonban eredménytelenek maradnak.

A második féldő is a román csapaté

A második féldő is román támadással kezdődik. Orza már a második percben kornert ér el, de ezuttal is rosszul adja be a labdát. Az 5-ik percben Barátki támadása és lövése jut kapu mellé. Ettől kezdve a román támadások mind gyakoribban ismétlődnek meg, az utolsó negyedórában ugyszólván állandósulnak. Dobai egymásután két kornert is ad be, melyeket az olasz védelem csak kétségbeesett erőfeszítéssel tudja menteni. Bodola, Barátki és Dobai egymásután küldenek lövéseket a kapura, melyek közül Barátki 16-os bombája kapufélát ér. Az olasz védelem segítségére hátrahúzódik Biavati és az olasz csapat ugyszólván négy csatárral játszik tovább. A 26-ik percben Barátki újabb lövését Foni az utolsó pillanatban a kapuvonalról rugja vissza. A közönség gólt kiabál, a bíró azonban nem adja meg. A román támadások ezután nyomasztóak lesznek, Meazza is időnként hátrahúzódik a védelembe és az olasz csapat most már láthatóan az eredmény tartására rendezkedik be. A 35-ik percben Bodola lövését fogja Olivieri, majd a 38-ik percben Reiter ívelt lövése éri a kapu felső bal sarkát. A 40-ik percben Juhász Dobait szökteti, akit az olasz védelem kornerre szerel. Az egyenlítő gól már a levegőben lóg, Beranek bíró azonban többizben érhetetlenül lefújja a jól induló román támadásokat. Az olaszok kapujukhoz szorulnak és nagyokat lélegzenek, amikor megszólal a bíró sipja.

A mérkőzés erkölcsi győztese kétségkívül a román csapat. Ezen a mérkőzésen is be-

bizonyította, hogy a román labdarugósport elérte a világlklasszist. A teljes összeállítás olasz csapatától egygólós vereséget szenvedni balszerencsével és az olaszokkal rokonszenvező bíróval igazán elsőrangú teljesítmény. Az egész csapat teljes dicsőretet érdemel lelkes és odaadó játékaért. Egyformán jó volt ugy a védelem, mind a csatárok, csupán Orza késlekedett gyakran a labdával.

Az olasz csapatban ezuttal is Colaussi, Meazza, Andreolo, Rava és Olivieri voltak a legjobbak, az együttes azonban nem tudta azt a nagy játékot mutatni, amellyel Budapesten és Belgrádban győzött. Pozzo olasz szövetségi kapitány a mérkőzés végén egybéként úgy nyilatkozott, hogy el van ragadtatva a román csapat nagyszerű játékától, de mindenesetre örül, hogy az olasz csapat ezuttal is meg tudja őrizni veretlenségét.

Beranek bíró csalódást keltett. Többször teljesen igazságtalanul nyomta a román csapatot és néhány itélkezése arra mutatott, hogy messze áll az igazi nagyklasszisu nemzetközi bírók képességétől. (—)

Nemzeti Bajnokság B

Még mindig nincs bajuk a déli csoportban

- Kolozsvár, Universitatea—Olimpia 2:0 (1:0). 500 néző. Bíró Dordea.
- Aranyosgyéres, Sodronypár—Victoria 3:0 (2:0).
- Marosvásárhely, Mures—Tricolor 3:1 (1:1). Gyulafehérvár, Unirea M. V.—Vulturii 2:1 (1:1).
- Petrozsény, Jiul—CAMT 3:2 (0:0).
- Nagyvárad, Törekvés—Crisana 3:2 (3:0).
- Nagyszeben, Monopol—HTV 2:1 (0:1).
- Bucuresti, Makkabi—Mociornita 3:1 (2:0).
- Unirea Tricolor—Lucafaarul 2:0 (1:0).
- Constanța, AS Constanța—Prahova 4:2 (3:2).
- Braia, Franco Romana—Turda 2:2 (1:1).
- Temesvár, Az országos ifjusági bajnokságért: Electrica—Mures 8:0 (4:0).
- Brasso, A középigai bajnokságért: Astra—NSE 3:1 (2:0).
- Turmu-Severin. A nyugati ligabajnokságért: CFR—Metallospor 4:1 (2:1).

KÜLFÖLD
Budapest, Hungaria—Ujpest 1:1, Ferencváros—Bocskai 12:3, Nemzeti—Zugló 5:1, Szeged—Kispest 2:0, Elektromos—Salgótarján 4:0, Budafok—Szolnok 1:1.

Dr. Roxin NSE nyerte a Viola junior kardkupát

Sebestyén Aurel (Haggibbor) második lett

Cluj, junius 12. Vasárnap rendezték Kolozsváron a Viola junior kupa kardvívóversenyt. A Haggibbor egyetlen vívóval szerepelt a kilences döntőben, miután dr. Hodosi nem vehetett részt a versenyen, ami annál inkább sajnálatos, mert szereplésével a Haggibbor megnyerte volna a kupát. Sebestyén nagyon tehetséges vívó, a mezőnyben nyugodt és technikás vívásával tűnt ki. Sokat fejlődött Mózes mester keze alatt. A Haggibbor vívószakosztatát egybéként érzékeny veszteség éri Mózes mester Bucurestibe való távozásával. A KAC Viola-kupa verseny

eredménye a következő:
1. Dr. Roxin NSE 7 győzelem, 2. Sebestyén Aurel Haggibbor 6 gy., 3. Guráth Béla KAC 6 gy., 4. Bartunek KAC 5 gy., 5. Xantus KAC 3 gy., 6. Hodosan NSE 3 gy., 7. Ave KAC 3 gy., 8. dr. Sály KAC 2 gy., 9. Szécsy KAC 1 győzelem.
A holtverseny eldöntéséért Sebestyén—Guráth 5-1 10:7:4:2:1 pontozás alapján az NSE nyerte a kupát 10 ponttal, második a Haggibbor 7 ponttal, harmadik a KAC 7 ponttal. Eddig a KAC és NSE 4-4, a Haggibbor 2 izben nyerték a serleget.

APROHIRETÉSEK

Szavanként 2 lej, legkisebb apróhirdetés 20 lej. Állástkeresők, üdülőhelyek és fürdők hirdetései, továbbá elveszett, eltűnt tárgyak miatti hirdetések szavanként 1 lej. Apróhirdetéseket csakis előrefizetés mellett küldjünk. Jellegű levelekre, megkeresésekre csak válaszbélyeg ellenében válaszolunk és csak portózzott leveleket továbbítunk.

Okvetlenül tekintse meg a „DER-BESC“ függönykellékszakszűzlet mintatermében az új verticsipke függönymintákat. Gazdaságos, mert kívánt méretben készült, szép és örökéletű. Reg. Ferdinand 11, félemeleten.

Simon fordítóirodában fordítások, másolások minden nyelven szakszerűen készülnek. Str. Regina Maria 13. Emelet.

Két izr. fiatalember teljes ellátást kaphat vagy különbejáratu butorozott szoba kiadó, esetleg házaspárnak. Kepes, Baron L. Pop 27.

Molnárak használják ki a bucuresti hónapot és fedezték szükségletüket selyemszűzletben, ismert márka „GOLDEN ANCHOR“, valamint malomgépekben és malomcikkekben a legolcsóbb árak mellett közvetlenül a Societatea Paucker-nál, Bucuresti, Str. Brăncoveanu 9, a főposta mellett. Rendelések levélileg is.

Könyvgyűjtők, könyvbarátok! Könyvtárakat kiárusítjuk. Magyar, németnyelvi ritkaságok, bibliofil, számozott kiadásu sexualtudományi könyvek, tanulmányok, rézkarcok stb. nagy választékban. Ismertetés díjmentesen küld: Káviár könyvkiadóvállalat Timisoara, II. Sofia Imbroane 54. Szállítás Palesztinába is.

Bánsági zsidó földbirtokos-gazdász keres háztartása vezetésére gazdasághoz értő nőt, aki diétikusan főz és insulin-injekció adásához ért. Ajánlatokat „Agglegény“ jellegére a kiadóhivatalba kérem leadni.

Zsidóleány fiatal, lelkiismeretes, nagy gyakorlatl gyermek mellé nyaralásra ajánlkozik. Ajánlatokat „Szerényigényű“ jellegére a szigeti kiadóhivatalba, Cosbuc 8.

Ékszerüzlet, jól bevezetve, Cluj legforgalmasabb helyén átadó. Jelige: „Arugal“ a kiadóhivatalba.

Jégszekrényeket gyári árban készítőnél. Grünwald, C. Decebal 23.

Szerényigényű, agilis, jömegjelenésű fiatalember 300.000 lej készpénzkaucióval utazói állást keres. Új Kelet fiókkidóhivatal Satu-Mare, Teofil Dragos 14.

Tanítványképzés! Kosmetika „Bote“, Hamburg M. Reg. Ferdinand 34., II. Telefon: 20-11.

Sángerz-Bái-on megnyílt a Márk-féle vendéglő. Izletes koszt, pontos kiszolgálás, szolid árak.

GINHÁZ-FILM MŰVÉSZET

A ROYAL MOZGO MUSORA.
Ezrek kérésére újra bemutatásra kerül minden idők legnagyobb vigjátéka: Stan és Bran, a nevetés királyainak legjobb filmje: Fra Diavolo. (Az ördög cimborái). 2 órai falrengető nevetés! Auber világhíri operája után, Partnerük: Denis King, a newyorki Metropolitan operaház tenoristája.

A SELECT MOZGO MUSORA:
Huszárok előre! Bájós bécsi operett, zenéjét szerezte Robert Stolz, rendezte Georg Jacoby, főszerepekben: Maria Andergast, Leo Slezak, Ida Wüst.

A CAPITOL MOZGO MUSORA:
Az elítélt asszonyok. Főszereplők: Anna Shirley és Sally Eilers. A film előtt: Új Paramount világhíradó.

AZ URANIA MOZGO MUSORA:
Bosfor. Egy napig látható még az utóbbi évek egyik legszebb francia filmje, melynek rendezése és cselekménye minden eddigit felülmul. Főszerepekben: Vivian Romance, John Lodge-Dalio.

A THALIA PREMIERMOZGO MUSORA
Szerdától kerül bemutatásra:
Az utolsó gangster! Amerika legfélelmetesebb gangsztervezérének, Dillingert és bandája megsemmisítésének hiteles története. A kétéletű ember szerepét Edward G. Robinson, Amerika legnagyobb jellemszínésze játssa. Csak erős idegzetűeknek! 16 éven aluliaknak tiltva!
Ma, kedden utoljára a kitünő kettős műsor: Siva isten bosszúja és Harry Piel.

RIO MOZGO MUSORA:
Ma 3, 6 és 9 órakeret. Két sláger egy helyen! I. Nagy Péter cár. Hatalmas történelmi orosz filmdráma a cárizmus idejéből. Fősz.: N. Simonov, N. Cercasov és A. Tarasova. Tolsztoj világhíri regénye nyomán. II. Heidi. Társadalmi film. Shirley Temple legújabb filmváltozata. II. Journal. Tartalmi leírás a kasszáni kapható.

Hirdetmény. A marosvásárhelyi orth. izr. hitközség rituális furdójét (mikve) bérbeadni óhajta. Ajánlatok a hitközségi irodába, Nicolae Gane 4 adhatók be, hol az erre vonatkozó feltételek is megteudhatók. Hitközségi vezetőség.

Órássegéd, kis és nagymunkás, ékszerjavításban is jártas, katonaságtól mentes, állandó alkalmazást keres. Cim: Berkovits Jenő, Carei, General Oleanu 4.

Borszék fürdőn elsőrangú villában kiadóok összkomfortos, vízvezetékekkel ellátott butorozott szobákat. Nițescu, Cluj, Iorga 3, telefon 28-91.

Biztos megélhetést nyújtó, egzisztenciával rendelkező, jömegjelenésű uriaszony férjhez menne 43-48 éves feltétlen korrekt, intelligens urhoz. Jelige: „Korrekt“ a kiadóba.

Hetvenöt százalékos vasuti kedvezménytel rendelkező középkorú hadirokkant kereskedő utazói állást keres. Róth Dávid Cluj, Str. G. Tamas 28.

Dr. Hollósné Breider Erzszi nagyváradi nyaralója, Hamburg Szerén közreműködésével, ideális vakációt nyújt: étvágytalan, ideges, környezetváltozásra, hizókúrúra és üdülésre szoruló gyermekeknek. Oradea, Calca Demetriad 2. Vie. Érdeklődni Kolozsváron: Hamburg Szerén, Calca Traian 9. szám.

Nőnem, ortodox vallásu, végleges autorizációval rendelkező diplomás tanító jövő tanévre állást keres. „Autorizáció“ jellegére szives megkereséseket kiadóhivatalunk továbbít.

Keresek szombattartó fiatal, ügyes, agilis borkereskedősegédet, akinek adok teljes ellátást és megegyezés szerinti fizetést. Ajánlatokat „Börüzlet“ jellegére kérek.

Biztos megélhetést nyújtó, egzisztenciával rendelkező, jömegjelenésű uriaszony férjhez menne 42-48 éves feltétlen korrekt, intelligens uriemberhez. Megkereséseket „Munkatárs“ jellegére a kiadóhivatalba kérem.

22 éves ortodox zsidó leány, perfect szákcácsnő, vállal takarítást is, keres azonnalra állást. Megkereséseket Rosenberg Jánkel Timisoara, II. Str. Ispirescu 1 címére kérek.

KÖZGAZDASÁG

Hogyan bélyegzendők az ezer lejnél kisebb összegű számlák

Bucuresti, június 12. Megirtuk, hogy az aviatikai illetékekről szóló 1939. június 6-iki törvény módosítás a számlák aviatikai illetékeiről szóló törvényről négy ezrelékre emelte a három ezrelékről négy ezrelékre emelte. Ezzel kapcsolatban az Aviatikai Alap Pénztárának vezetősége rendeletet adott ki, amelyben szabályozta az ezer lejnél kisebb összegű számlák aviatikai illetékét, amelyek következők:

99 lej számlaösszegig bélyegmentes.
100—300 lej számlaösszegig 1 lej aviatikai bélyeg.
301—500 lej számlaösszegig 3 lej aviatikai bélyeg.

500—1000 lej számlaösszegig 4 lej aviatikai bélyeg.

Az ezer lejen felüli számláknál minden megkezdett ezer lej után négy lej az aviatikai bélyeg.

A rendelet szerint, azok, akik június 6-án a régi bélyegzessel állították ki számláikat, a hiányzó bélyegeket pótolni kötelesek, amennyiben ez nem lehetséges, a hiányzó bélyegösszeget borderou kíséretében a Banca Naționalăhoz, az Aviatikai Alap Pénztárának T. 118. számú számlájára június 30-ig bírságmentesen befizethetik.

Gazdasági kishírek

A szamosujvári *Fabrica de Salam Gherla* S. A. közgyűlésén a vállalat felszámolását határozták el. Felszámolók: Ioan Petreanu és Vikol Kálmán.

A nagyenyedi *Tipografia si Fabrica Producator de Hartie S. A.* legutóbbi közgyűlésén *cégét Lingner Rt. dobozárugyár, könyv- és könyvnyomda-ra* változtatta, amit a törvényes bejegyzett.

A *Banca Poporală S. A., Zagra* június 18-án közgyűlést tart, amelyen a céget *Banca Cooperativă-ra* változtatják.

A nagyvárad *Népszövetségi Hitelintézet Rt.* közgyűlésén az igazgatóságba választottak: Vitko Vilmos és Devald László.

Energia engedélyek

A nemzetgazdasági miniszter engedélyt adott *Pál Ferenc* Sántionlunca (Háromszék megye) községben majomtulajdonosnak egy 70 lóerős motor beállítására, saját energiaszükségletének ellátására. Az engedély 20 évre szól.

Május utolsó hetében 551.7 kilogrammal emelkedett a Jegybank aranykészlete

A Banca Națională május 27-iki hetikimutatása szerint május utolsó hetében az aranybányák 551.7 kg. szinaranyat szolgáltatottak be, 84.594.918 lej értékben, amellyel az ércfedezet összege 18 milliárd 662.003.235 lejre emelkedett. A forgalomban lévő bankjegyek összege 75.5 millióval 38 milliárd 948.156.250 lejre növekedett, míg a látra szóló kötelezettségek végösszege 104 millióval csökkent, vagyis a bruttó bankjegyforgalom csökkenése 28.5 millió lej. A fedezeti arány 1.9 ezrelékre 37.65 százalékra csökkent. Az import fedezésére szolgáló devizakészlet 8.5 millió lej értékűvel 174.565.618 lejre csökkent. A kereskedelmi váltótárca 558 millióval 10 milliárd 869.259.782 lejre, a lombardhitelek összege 134 millióval 3.258.924.936 lejre csökkent. A magángirószámlák egyenlege 270 millióval 6 milliárd 929.129.863 lejre emelkedett.

Az üzleteknél zárójára az egyes városokban. A Hivatalos Lap szombati száma közli a munkügyi miniszternek a nyári záróórak megállapítására vonatkozó rendeletét, amely felsorolja az összes városok záróóráit.

798 millió lejes fölösleggel zárult áprilisi külkereskedelmi mérlegünk

A Külkereskedelmet Irányító Igazgatóság most tette közzé áprilisi külkereskedelmi statisztikáinkat, amely szerint az exportunk mennyiségileg 63.508 vagont, értékben 2 milliárd lejt tett ki. Így áprilisban külkereskedelmi mérlegünk fölöslege (aktívuma) 798 millió lej volt, ami főleg azért nagy jelentőségű, mert külkereskedelmi mérlegünk az előző hónapban 98 millió lejjel passzív volt.

Az egyes fontosabb államokkal áprilisi külkereskedelmi forgalmunk (értékben) a következőképpen alakult:

	Import	Export
	(millió lejekben)	(millió lejekben)
Németország	596.5	768.7
Olaszország	157.6	339.1
Anglia	103.1	212.6
Görögország	11.1	111.9
Csehszlovákia	98.2	95.5
Franciaország	34.3	61.2
Magyarország	48.5	61.2
Belgium és Luxemburg	47.1	59.9
Svájc	35.7	42.8
Jugoszlávia	15.2	40.9
Egyiptom	22.3	39.8
Palesztina	20.2	34.8
Egyesült Államok (USA)	49.8	33.2
Hollandia	8.5	32.6
Sziria	3.7	31.9

A fentiek szerint — Csehszlovákia és az USA kivételével — mindegyik fontosabb államban többet vittünk ki, mint amennyit onnan hoztunk.

A Socomet harminc százalékos osztalékot fizet

A Resita és az Ausnit konzern eladási szervezete a Socomet Soc. Com. Metalurgică S. A. most tartotta meg ezévi rendes közgyűlését, amelyen a 15 milliós részvény tőke mellett 1938. évre kimutatott 8 millió 81.186 lejes tisztanyereségből harminc százalékos osztalék fizetését határozták el.

A nyári szezonúletek italmérsi engedélye. A Szeszmonopol vezetősége rendeletet adott ki, amelyben szabályozta a nyári szezonúletek által kért italmérsi engedélyek kiadási módjait. A rendelet szerint az ilyen engedélyekért 660 lej bélyegilleték és a rendes italmérsi illeték egyenlege fizetendő, feltéve, ha az engedély három hónapra szól. A három hónapnál hosszabb időre szóló szezonúletek engedélye a fentiek kétszerese.

TESTA
azonnal csillapít
HAVI TISZTULÁS, FEJFÁJÁS
IDEGZSABA, FOGFÁJÁS
INFLUENZA ÉS HÜLESNÉL

A Román Nemzeti Bank hivatalos devizaárfolyamai:

Dollár	141.45—143.52
font	662.40—672.75
palesztinai font	663.00—673.44
holland forint	75.21—76.38
svájci frank	31.38—32.36
francia frank	3.78—3.85
márka	40.50—41.50
pengő	25—27
csechkorona (hivatalos)	4.68—4.77

Az exportból eredő, szabadforgalomba hozható devizakvóták árfolyamai tartottak. Bucurestiben tegnap délig a következő árfolyamok alakultak ki:

angol font, 30%-os szabadkvóta	1550—1560
angol font, 20%-os kvóta	1400—1406
angol font, 40%-os kvóta	950—985
holland forint, 30%-os sz.-kvóta	176—182
dollár, 30%-os szabadkvóta	305
svájci frank, 30%-os kvóta	75—78
francia frank, 30%-os sz.-kvóta	9.—
francia frank, 20%-os sz.-kvóta	9.50
belgas, 30%-os	58.50
zioty, 30%-os kvóta	67.50
svédkorona, 30%-os kvóta	87.50

Az örültek legyűrtek az épelműket. Bilbaóból jelentik: Igen érdekes futbalmeccs játszódott le Bilbaóban. Több elmeorvos, hogy bizonyítsa, miszerint az elmebajosok bizonyos cselekvési tényműveken éppen olyan működést képesek kifejtetni, mint a normális emberek, futbalmeccset rendezett elmebeteg és egészséges emberek között. Az örültek 4:2 arányban győzték a normálisok csapatát.

Baczilay István:

Kicánduláson Palesztina fegyveres építői között

Apró emberünk lelkesen magyaráz: — Nagyszerű a földünk és sok a vizünk. Sajnos, azonban a víz klórtartalmú. Ezért szakértőink azt mondják, ne öntözzünk vele zöldséges kertet. A Szochnut megvizsgálta a dolgot és úgy döntött, hogy a Jordánból fogunk kapni vizet. Csakhogy a Jordán hatvan méterrel mélyebben fekszik, mint a zsidó pontoknak ez a csoportja itt. Ezért nagyobb vízművet kell majd építeni, hogy a vidéket ellássuk öntözésre alkalmas vízzel. Egyelőre csak a magunk céljaira ültettünk zöldséget. Még nem tudunk a víz miatt megfelelő módon berendezkedni.

Most épül Beth Jozsef első betonháza. De iskola már is van. Tíz gyerek jár az iskolába, melynek hat osztálya van. Meg tisztelő apróság nevelkedik a gyerekházban, de ezek még nincsenek iskolában... Éget a nap. Háromszáz méterre fekszik a pont a tenger színe alatt. Tegnap délben, Nazaretnél, 500 méternyire voltunk a tenger színe fölött...

Fegyverrel a vállukon bandukolnak be a telepre a munkások. Kint mezei munkát végeztek, most begyűlték az építéshez... A ebédterembe vizet hoznak. A víz meleg. Mintha fellemegették volna. Pedig csak most eresztették ki a vízvezetékbe... MAOZ...

Ez a vidék az, amelyről a Biblia tündérszép meséi keltek életre. Csakhogy akkor faszor szegélyezte a Jordán partját és gyümölcsfa-ligetek árnyéka enyhítette a buza-földek bányasztó forrását.

Amerre megyünk, mindenütt buza, buza, sárga, gyönyörű kalászos. De ömlik rólunk a veríték. Haladunk Maoz felé, ama pont

felé, amely valamikor ennek a vidéknek a központja lesz.

Sudármagas legény fogadja az újságíró karavánt. Még nincs egyéves a telep. — Ugyanaz a kép fogad; a magas fatorony, körülötte a lakhelyül szolgáló fabarakkok.

Háromszáz léleknek építjük a pontot — a Kibbuc Hameuchad szervezetnek vagyunk a tagjai... Az előadót félbeszakítják. Leb Jaffe kérdi:

— Te nem Brennernek vagy a fia? — De igen, — válaszolja a kérdező.

Az idősebb generáció tagjai kitörő örömmel veszik körül a magas, szélesvállú, szőke fiút. A nagy Brennernek, a zseniális írónak és hősnek a fia. Itt él, Maozban. Nagynevű apjának örökségét folytatja egyszerű munkássorban. Glikson szeme könnyelárad. A legnagyobb héber újságíró magához öleli a legnagyobb honalapító fiát.

A fiatal Brenner elmonlja, hogy a kibbuc eddig Petach Tikva mellett állomásozott. Az asszonyok egy része a gyerekekkel még mindig a munkatáborban él. Amikor Maoz helyzete eléggé megerősödik, idejönnék ők is.

— A mi kibbucunkra vár az a feladat — mondja büszkén Brenner, — hogy központi kolóniája legyen Bét Sean völgyének. Ez a pont az itt felvásárolt földek közepén fekszik és ha teljes lesz zöldség részén fekszik és ha teljes lesz majd itt a telepítési munka, a mi pontunk komoly gazdasági fejlődésnek fog indulni.

A kicserélt arabok. Érdekes ennek a telepítésnek a története. Még a Peel-bizottság jelentésének meg-

jelenése után vette meg ezt a földet a KKL. A Peel-jelentésben szó volt arról, hogy 100 ezer arab családot Transzjordániába és Irakba telepítsenek át. A kormány meg akarta kísérni, milyen sikere lehet ennek a telepítésnek és innen költöztetett át Transzjordániába a Jordán tulsó oldalára néhány tucat arab családot. Most itt élnek, két kilométernyire Maoztól, de a Jordán tulsó partján. Jó barátságban élnek egymással.

A kibbucnak ugyanaz a problémája, amit Beth Jozsefben láttunk: a klórtartalmú vízzel nem lehet belterjesen termelni. Ők is arra várnak, hogy a nemzeti alapok majd vízművet építsenek a hatvan méterrel mélyebben fekvő Jordán mentén és ellássák a kibbucot.

Hatezer dunam földje van a kibbucnak. Mint a többi pontok is Bét Seanban, csak ideiglenesen kezelik ezt a területet. Majd, ha a Keren Hajjesszód újabb pontokat ültet ide, újra felszárak a földeket.

Csernichovszki az egészségügyi viszonyok iránt érdeklődik. Elmondják, hogy az Emek Bét Seanban minden zsidó ponton él egy-egy orvos, akik a kibbucoknak a tagjai. A vidék maláriás, ezért a településközpontok maláriaellenes kezelésben részesülnek. Még egyetlen megbetegedés sem történt.

Maozban most állítják fel a baromfiólat, most hajtják fel ide a marhaállományt. Nehéz probléma: a forró klímához asszímilálni kell az állatokat.

Aveikink utazó zsidó hivatalosságok meg állapítják: elsőrangú munka, mint a kibbuc lesz Maozban...

Strandfürdő a két Emek határán

Újra autóban. Nagyon kanyarodunk nyugat felé. Az Emek Jezreel és Bét Sean határán épülő Nir Davidot látogatjuk meg. Tizenöt kilométert szalad az autónk. Hívősebb vidékre jutunk. Nir David klímája már sokkal enyhébb, mint Maoz és Beth Jozsefé. Másfél éves kibbuc, a Hasomer Hacair telepítése. Nagyszerű látvány: Középen már nem fatorony áll, hanem magas betonoszlop emelkedik a vidék föl.

Egyike azon kevés új pontoknak, amelyek ugyszólván már készen állanak. Betontházak épülnek. Idehozták már gyermekeiket. Édesvízi halat tenyésztettek abban a patakban, mely a kibbuc földjén folyik át. Egy helyütt kiszélesítették a folyót és bazint képeztek ki. Néhányan szabadsgót veszünk a kiránduló csoporttól és megfürdünk a bazinban.

aNgyszerű földje van a kibbucnak, s a vize is jó. Komoly mezőgazdasági lehetőségek adódnak itt és a haltenyésztés is igen fontos gazdasági tényező. A kibbucnak gyors meggazdagodást jósolnak. Iparvágányt akarnak építeni a terület egyes pontjainak egybekötésére. Az egyik chaver apja áthozta asztalos-üzemének gépeit Németországból. Sok-sok kibbuc számára végzik itt a bútort- és épületi asztalosmunkát.

Fontos stratégiai pontja ez a kibbuc a zsidó telepítési műnek. Egybeköti a héber Emek Jezreel a most héberesedő Bét Seannal. Az alapítás évében hetenként egyszer-kétszer támadták meg őket a terrorcsoportok. Most már nyugodtan építhetnek tovább. De a kibbuc költségvetésében ma is döntő szerepet játszik a hadfelszerelés... Állig fegyverben az egész kibbuc...

Délután öt óraker hívóssódó alkonyban veszünk búcsút Seantól. De nehéz utunk van, még elérünk Afuléba. Attól haladunk Bét Sean városán, amelyben egyetlen zsidó sem lakik és amelyből ennek a vidéknek a terrorcselekményei kiindultak. Két páncélkocsi kapunk. Egyik elől, a másik az autószlop közepén halad. Szik, bűzös uccákon hajtunk át. Szinte feketék már ezek az arabok, ebben a szubtrópusi klímában. De nem bámulnak ellenségesen, éppenséggel, érdeklődő, kíváncsiságot olvasunk ki a bazárban álldogáló arabok tekintetéből... A két páncélkocsi megáll az ut szélén, amikor kikanyarodunk a városból... és félóra múlva már egy sokkal szebb, rendezesebb és megnyugtatóbb látványt nyújtó telep: Ejn Harod mellett röpül el az autónk...

(Folytatjuk.)

UJ KELET *Legújabb hírek*

Halifax felsőházi beszédében bejelenti, hogy Anglia nem tér vissza Chamberlain régi politikájához

(Első oldali cikkünk folytatása)

Tókióból jelentik: A Nichi-Nichi című lap véleménye szerint Chamberlain és Halifax nyilatkozatai azt akarják igazolni, hogy Anglia annyira erős, hogy akár jóakaratu magatartást is mutathat, de ez a hangneme változás élnék meglepetést fog kelteni Moszkvában, ahol Strang látogatására várnak. Másrészt, ezt a kettős kínizési politikát nem nézhetik kedvezően Németországban és az új brit politika a tengely további megszilárdítására fog vezetni.

Uj békejavaslatot tesz Anglia Olaszországnak?

Londoni jelentés szerint Sir Percy Lorrain, a római angol nagykövetet Chamberlain Londonba rendelte, ami nagy feltűnést keltett.

Miután Lorrain csak nemrégiben foglalta el állomáshelyét, beavatottak szertint utja az új békejavaslatl kapcsolatos megbeszélésekkel áll összefüggésben. A Chamberlain és Halifax beszédében említett békejavaslatokat ugyanis állítólag közösen angol-francia javaslat formájában elkészítik egy négyhatalmi értekezlet összehívására, amelyre Olaszország és Németországot is meg akarják hívni és fel akarják szólítani arra, hogy ismertessék követeléseiket.

Ugyanakkor Rómából közlik, hogy Sir Percy Lorraine római brit nagykövet tegnap Londonba utazott, ahol a hét folyamán több fontos megbeszélést tart Halifax lorddal, akivel ismertetni fogja az olasz körök állásfoglalását a legutóbb felmerült kérdéseket illetően. Halifaxnak így módjában lesz összehasonlításokat tenni Henderson berlini angol nagykövet jelentései és Lorraine beszámolója között.

„Anglia nagyobb viharokat is átélt már“

Londoni jelentés szerint Sir John Simon kincstári kancellár tegnap nagyobb beszédet mondott, amelyben hangoztatta többek között, hogy Nagy-Britannia kormányának tagjai az együttműködés hívei és az „élni hagyni“ elv alapján állanak mindaddig, amíg nem fenyegeti az egyes nemzetek életét és függetlenségét emines veszedelem.

Szavait azzal fejezte be, hogy Anglia a történelem folyamán nagyobb viharokat is túlélt már, mint a jelenlegi bonyodalmak és így ezeken is sikerrel át fog haladni.

Életbelepítették az olasz-orosz kereskedelmi egyezményt

Rómából jelentik: Sajtójelentések szerint a szovjet külügyi népbiztossága közölte az olasz kormányal, hogy pénteken életbe léptette az orosz-olasz kereskedelmi egyezményt, amely másfélmilliárd kloring forgalmával lehetővé teszi Olaszország teljes nyersanyag-szükségletének kielégítését. Az első oroszországi petróleumszállítványokat Odesszába már be is hajózták és utnak indították Itália felé.

Megerősítik Ciano madridi utjának híreit

Madridból jelentik, hogy a nemzeti spanyol távirati iroda hivatalos helyről nyert közlés alapján megerősíti azt a hírt, hogy Ciano gróf olasz külügyminiszter a legközelebbi időkben Madridba utazik, hogy viszonzza a spanyol belügyminiszter római látogatását és folytassa a spanyol-olasz-német együttműködést megvalósító megállapodás módozatainak tárgyalását.

Todt német utépítési felügyelő cáfolja a német erők silányságáról szóló híreket

Berlinből jelentik: Todt utépítési felügyelő Trierben tartott beszédében rámutatott arra, hogy alaptalanok a külföldi sajtó híresztelései a nyugati német erődítmények silányságáról. A Völkischer Beobachter szerint a harmadik védvonal is majdnem készen áll. Németországnak egyetlen vágya van: olyan erőssé tenni acélövezetét, hogy minden át-törési kísérlet szerencsétlenségbe kergesse a támadót. A német erődítmények célja kizárólag védelmi, viszont Franciaországban nem cáfolták meg egy lengyel lap azon híreit, amely szerint a Maginot-vonal nemcsak védelmi célokat szolgál, de kiinduló támpontul szolgálhat támadásoknál is.

William Strang Moszkvába repült

Londonból jelentik: William Strang, a külügyi hivatal tanácsosa és közpeurópai szakértője, tegnap repülőgépen elindult Moszkvába. Elutazása előtt Halifax-szal folytatott megbeszélést, aki ezután a londoni szovjet-

nagykövetet fogadta, akivel közölte a francia-angol válaszcikk rövid tartalmát, amelyet Strang vitt magával Moszkvába. Halifax ezután a miniszterelnökségre sietett.

A Balti-államok erődítmény építéne a szovjethaderő átvonulásának megakadályozására?

Berlinből jelentik: A DNB távirati iroda azt a kisse különösen hangzó hírt közli, hogy a Balti-államok kormányai, tekintettel arra, hogy az angol-francia-orosz egyezmény létrejött és egy tényleges világkonfliktáció esetén a szovjethaderő átvonulna a Balti-államok, elhatározták, hogy német segítséggel erődítményeket építenek a Balti-államok és Szovjet-Oroszország felé eső határain. A DNB megjegyzi, hogy Németországban nagy örömmel vennék a Balti-államok eme tervének megvalósulását, mert ez egy Balti mellék-tengely kialakulásával volna egyenlő.

„Róma és Berlin nem egyezhet meg a nyugati hatalmakkal, míg erkölcsileg alacsonyabbrendűekként kezelik őket“

Római jelentés szerint a Telegrafo című lap hasábjain Assaldo olasz publicista cikket

közöl Chamberlain és Halifax legutóbbi beszédével kapcsolatban, amelyben Anglia tárgyaló készségét hangoztatják a tengelyhatalmak igényeivel kapcsolatban. A cikkíró hinni akar Chamberlain és Halifax közeledési szándékainak őszinteségében, bár a beszéd könnyen keltheti azt a látszatot, hogy merő taktikázásról van szó. Assaldo szerint Chamberlainnek és Halifaxnak az a kijelentése, hogy a tengelyhatalmakkal készek tárgyalni, ha azok lemondanak az erőszakról, rendkívül problematikus kijelentés, mert nem határozza meg, hogy a demokratikus kormányok mit értenek erőszak alatt. Ha az erőszakról való lemondás alatt azt értik, hogy Olaszország és Németország hagyják abba fegyverkezéseiket, vagy mondjanak le ama diplomáciai tevékenységükről, amely a demokratikus hatalmak bekerítési politikáját akarják ellensúlyozni, akkor ezt a követeléseket a tengelyhatalmak eleve visszautasítják. Chamberlain maga is tudja, hogy ez a kívánság lehetetlen. Anglia és Franciaország bizalmatlanok a tengelyhatalmakkal szemben, ami azt jelenti, hogy feltételezi, miszerint Olaszország és Németország nem olyan tisztességes államok, mint a nyugati országok. Ezt az erkölcsi megkülönböztetést azonban a tengelyhatalmak visszautasítják, mert semmilyen tekintetben nem érzik magukat alacsonyabbrendűeknek a demokráciáknál. Amíg a nyugati hatalmaknak ez az erkölcsi megkülönböztetése a tengelyhatalmakkal szemben fennáll, Róma és Berlin egyetlen lépést sem tehet a megegyezés felé.

Halifax felsőházi beszédében bejelenti, hogy Anglia nem tér vissza Chamberlain régi politikájához

Párizs, június 12. A francia közvélemény nagyrésze meglepetéssel fogadta, hogy az angol politikusok által kezdeményezett békeakció nem járt azzal az eredménnyel, amelyet Londonban vártak. A tekintélyuralmi kormányok ugyanis bizalmatlanul fogadták az angol politikusok békeajánlásait. A francia lapok nagy érdeklődéssel várják Halifax felsőházi beszédét. A Matin szerint az angol kormány meg akarja ismertetni Németországgal az angol politika célkitűzéseit és azt szeretné, hogyha javulnának a két ország közötti kapcsolatok. A lapok idézik az olasz sajtó kommentárait. Különösen Gayda cikével foglalkoznak és megállapítják, hogy a németek bekerítéstől félnék.

Az angol és a francia sajtó értesülése szerint Halifax felsőházi beszédében ki fogja jelenteni, hogy az angol kormány nem tér vissza Chamberlain régi békepolitikájához, hanem kitart azon álláspontja mellett, hogy minden igény megértésre talál Anglia részéről.

A Daily Mail szerint Anglia nem a háború után, hanem a háború előtt akar tárgyalni. Az angol lapok általában leszögezik, hogy Anglia nem törekszik Németország bekerítésére, sőt jószándékkal van eltelve a német birodalom iránt és szeretné, ha a két ország kapcsolatai rendeződnének.

Jorga professor levele Maniuhoz, Mihalachehez és Junianhoz

BUURESTI, június 12. (Rador). Jorga professor szenátus elnöke levelet intézett Maniu Gyula, Mihalache, dr. Lupu, Grigore Junian, Vasile Sessu, Georgescu Tulcea és dr. Aurel Dobrescu jogszertint szenátorokhoz.

Tudomásomra jutott, — írja Jorga, — hogy önök részt akartak venni a szenátus ülésén. Sietek közölni önökkel, hogy ez a részvétel két törvényes feltételhez van kötve: 1. Az eskü letétele és 2. az egyenruha viselése. A szenátus új házszabálya, amelyet a keddi ülésen meg fognak szavazni e két feltétel nem teljesítése esetére a mandátum elvesztését vonja maga után. Végül Jorga azon reményének ad kifejezést, hogy nevezettek meg fogják tenni mindazt, ami hazafiaságuk és tapasztalataik alapján elvárható tőlük.

Elutazott az Egyesült Államokból az angol királyi pár

Csütörtökön indul vissza Angliába a királyi pár

London, június 12. Az angol királyi pár szombaton este 7 órakor a Hyde-parkba érkezett, ahol Roosevelt elnök feleségével együtt fogadta. Látogatásuknak teljesen magánjellege volt.

Az uralkodópár a vasárnapot is a Hyde-parkban, Roosevelt nyári székhelyén töltötte. Vasárnap este Kanada felé utaztak, ahonnan csütörtökön szállnak hajóra, hogy visszutazzanak Angliába.

Newyork, június 12. (Rador). Az angol uralkodópár vasárnap délután 3 órakor indult el a Hyde-parkból Kanadába. Roose-

velt elnök és neje kikísérték az állomásra vendégeiket. György király arany tintatartót ajándékozott Rooseveltnek és köszönetet mondott az ő részéről és az amerikai nép részéről tapasztalt szives vendéglátásért.

London, június 12. A brit udvarnagyi hivatal közli, hogy VI. György uralkodó III. Lipót belga király meghívását elfogadta és így a hivatalos látogatásra ez év kora őszén sor kerül. A vizitnek már most nagy politikai jelentőséget tulajdonít az angol sajtó.

Uránia Mozgó

CSAK MA ES HOLNAP!

Bosfor

1001 éjszaka meséihez hasonló csodálatos szép film, főszerepekben:

VIVIAN ROMANCE, John Lodge, Dalio

Danzig körül fokozódik a német-lengyel feszültség

A német sajtó kihívásnak minősíti a lengyel kormány elutasító válaszát a danzigi szenátushoz

Varsó, június 12. (Rador.) A danzigi lengyel főbiztos a danzigi szenátus elnökének tgnap átnyújtotta a választ a szenátus levelére, melyben a szabad város területén a lengyel vámfelügyelők számának és hatáskörének mérséklését kívánták. A választ a kért elutasítja és ezt a magatartást Lengyelországnak még érvényben levő szerződésbe és megegyezésekbe foglalt joggaival okolja meg. A lengyel képviselő hasonlóképpen hangoztatta, hogy Danzig a

lengyel vámtérület részét képezi. A főbiztos utasította a vámfelügyelket, hogy folytassák hivataluk gyakorlatát, mint tették az elmúlt husz év alatt.

Berlin, június 12. A vasárnapi német lapok a lengyel megbízottnak Danzig szabadváros szenátusa számára adott választát lengyel részről egyenes fenyegetésnek minősítik Danzig ellen.

— Lengyelország minden eszközzel kihívásra törekszik — állapítja meg a DNB.

A nemzeti szocialista rohamcsapatok diszfelvomulást tartottak Danzigban, de semmiféle különös eseményre vagy kilengésre nem került sor. A nemzeti szocialista felvonulás, úgy látszik, inkább fenyegető gesztusnak volt szánva, mely érzeltetni akarja, hogy német részről Hitler követeléseinek lengyel visszautasításával távolról sem tekintik lezártnak a danzigi kérdést.

Varsó, június 12. (Rador.) A Pat újság jelentik, hogy Lipinski lengyel vámfelügyelőt két titkosrendőr erőszakkal kihurcolta a tigrishevi kávéházból. A vámfelügyelőt betuszkolták egy autóba, majd oly súlyosan bántalmazták, hogy elájult. Az eszméletlen állapotban lévő lengyel tisztviselőt ezután egy árokba dobták. A danzigi politikai hatóságok letartóztatták Lipinskit, azon ürügy alatt hogy vizsgálatot vezettek be az ügyben. A lengyel főbiztos tiltakozott a szenátusban.

Danzig, június 12. A Danziger Vorposten állást foglalva a lengyel vámtisztviselőkel kapcsolatban a danzigi szenátushoz intézett jegyzékről, a következőket írja: Ez a fenyegetés egyben annak a bizonyítéka, hogy a jelenlegi danzigi helyzet tarthatatlan és hogy gyors megoldásra van szükség. A lap ugyanakkor azt állítja, hogy a Danzig területén tartózkodó lengyel vámhivatalnokok kénkedést folytatnak. A legutóbbi incidensben résztvevő Lipinski nevű tisztviselő a lap szerint, néhány nemzeti szocialista milicistát lengyel területre akart elhurcolni. A tisztviselőt emberrablási kísérletért vonja felelősségre a danzigi törvényeszek.

A DNB jelenti, hogy a szabadváros szenátusa a danzigi lengyel főbiztosnál tiltakozott Lipinski vámtisztviselő magatartása ellen.

Berlin, június 12. A német távirati iroda határozottan cáfolja azokat a külföldi sajtóban megjelent híreket, amelyek szerint Lutze tábornok, a rohamcsapatok vezérkari főnöke ellen merényletet követtek el. E külföldi hírek szerint — jelenti a DNB — Lutze tábornok ellen Memelben, más hírek szerint Danzigban követtek volna el merényletet. Ugyanezek a külföldi lapok azt is tudni vélték, hogy a merénylet, bizonyos Bloch Hermann már ki is végezték.

Esztszágba és Finnországba látogat el a német vezérkari főnök

Berlin, június 12. Heider tábornok német vezérkari főnök, Ritz eszt és Estermann finn vezérkari főnökök meghívására június végén Esztszágba, illetve Finnországba látogat el. Heider tábornok az eszt és a finn vezérkari főnökök látogatását fogja viszonzni.

BUN DE IMPRIMAT

Taxa postala plătita in num. No. 30523/1934

10. Telefon: 18-60.
Havonta 110, negyevre 600, egészév fődre: Havonta félévre 12, egészév Hirdetések díjszabása „UJ KELET“ a banati zsidóság a ja. Cikkünk után forrás megjelölésév

Hende frat

mert csak
Tiz

Varsó, június 13. angol kormány Moszotta Varsóba érke

Strang megérkezése kezébe lépett az i körökkel elsősorban

London, június 13. alsóházban kijelentésvai utjának befejezélatkozni a szovjetjeDanzig kérdésében A utján való megoldásfüggötlenységének me

Tizéves

Párizs, június 13. lések alapján jelenti, áll elő újabb követetető alá lehet hozni, amelynek főbb pontja

1. Szovjetországnak Angliának és Franciának nyújt, amennyiben tlenése ellen támadköteleni magát arra és Angliával együtt szavazott államnak, rögországnak, Romának.

2. Franciaország gúkat arra, hogy egy függetlenség, v irányuló közvetlen t működnek vele oly amely anélkül, hogy veszélyeztetné a és területi integritás

3. A három hatalm közösenösen ta bármely európai tá

4. A három hatalm eleve kötelezi magá ménezznek külön be tárgyalásokat.

A szerződés bevez ez szigoruan védelm megegyezik a néps lefektetett alapszim

A szerződés egyti tiz évre szól és a tárgyalásokat kez együttműködés m

Mint a fentebbi lamokat a szerződés de a három hatalm közvetett támadás fogja vizsgálni a nyuló támadás es

William Strang, vában tárgyaló messzenemő felhat kívánások teljesit mindenestre ragas Balti államokról emlités a szerződés tudja, hogy Stran során fel fogja ve amelynek sorsa az foglalkoztatja. Nim mény megkötését kari tárgyalások f kormány részéről kifogást az ellen.